

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani
na dom dostavljen:
celo leto naprej . . . K 24—
pol leta . . . 12—
četrt leta . . . 6—
na mesec . . . 2—
v upravnishu prejeman:
celo leto naprej . . . K 22—
pol leta . . . 11—
četrt leta . . . 550—
na mesec . . . 190—

Izobra vsak dan svojo izjavo medenosti in praznike.
Inserati veljajo: petstopenjska petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—
pol leta . . . 13—
četrt leta . . . 650—
na mesec . . . 230—
za Nemčijo:
celo leto naprej . . . K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

Klerikalci in volilna reforma.

Prav enostaven načrt so napravili klerikalci za reformo deželnega volilnega reda: Mandati kmetijskih občin se pomnože za štiri, mestom se priklapijo kmetijske vasi, tako da bodo kmetijski volilci majorizirali mestne in končno se uvrste v mestno kurijo še takomenenovani industrijski kraji, vsled česar pride zopet precej kmetijskih volilcev v mestno kurijo, kmetijska kurija pa se očisti industrijskega delavstva. Klerikalci pišejo, da je ta njihov predlog lojalni; to se pač z napredne stranke.

Da narodno-napredni poslanci tega gorostasnega predloga niso mogli sprejeti in ga kot poštene zastopniki mestnih koristi niso smeli sprejeti, je pač ob sebi razumljivo.

Pojasnili smo že, da ima danes kmetijsko prebivalstvo 25 mandatov v deželnem zboru. Poleg tega je upoštevati, da ni med gospodarskimi interesi kmečkega prebivalstva in med gospodarskimi interesi veleposelstva prav nobenega nasprotja, kajti tako kmečki, kakor veleposestniški poslanci zastopajo agrarne koristi in jih toliko boljše solidarno zastopajo, ker kranjska veleposestva v resnici niso nič drugega, kakor velike kmetije in jih ni primerjati s češkimi, galizijskimi ali ogrskimi latifundijami.

Kmetijski interesi imajo torej v kranjskem deželnem zboru v resnici 35 zastopnikov, 9 iz splošne kurije, 16 iz kmetijskih občin in 10 iz veleposelstva.

Mestno prebivalstvo ima v dež. zboru le enajst zastopnikov. Res, da kranjska mesta niso kdoli ve kako znamenita. Kakor je zaostal razvoj kranjske kmetije, tako je pač iz- vzemši Ljubljano, zaostal tudi razvoj kranjskih mest, vendar je treba uvaževati, da plačujejo mesta sama dobro polovico vseh deželnih doklad in da jim gre primerno zastopstvo v deželnem zboru že zaradi tega in ne glede na vse drugo, kar je še jemati v poštev. Na davčno dajatev mest je treba polagati toliko večjo važnost,

ker dobi kmetijsko prebivalstvo skoro vse, kar deželi plačuje, v obliki podpovr itd. zopet povrnjeno, dočim mestno prebivalstvo ničesar ne dobi.

Če bi se iz kmetijskih občin še izločili nekateri industrijski kraji in priklapijo mestni kuriji, bi se s tem davčna dajatev kmečkih občin še znatno skrčila — ali naj zato dobe kmečke občine še premijo v obliki novih mandatov, mestni mandati pa naj se potom majorizirajo po kmetijskih volilcih iztrgajo iz rok mestnim davkoplačevalcem?

Samo gorostasen je predlog, ki ga je sprožila klerikalna stranka in prava provokacija vsega mestnega prebivalstva in še v sanjah ni misliti na to, da bi narodno-napredna stranka mogla privoliti v kaj takega.

Ne vemo, kaj so si domišljali klerikalci, a zdi se, da so v resnici upali, da se jim bodo narodno-napredni poslanci kar udali in bodo podpisali obsodbo mestnega prebivalstva na večno politično brezposelnost in brezplivnost. To se seveda ni zgodilo.

Narodno-napredna stranka je po vestnem preudarku in temeljitem prestudiranju vseh razmer izdelala protipredlog, ki je bil večeraj izročen na kompetentnih mestih. S tem je narodno-napredna stranka pokazala dobro voljo, urediti deželni volilni red dejanskim razmeram in potrebam primerno. Predlog meri v bistvu na to, da se zagotove mestni kuriji pristojni mandati, veljava kmečkih mandatov pa se pomnoži s tem, da se nekateri industrijski kraji uvrste v skupino mest in trgov. S tem je ustreženo strankarski zahtevi klerikalne stranke in njeni potrebi, da se očisti kmečka kurija — več pa narodno-napredna stranka ne more žrtvovati, kajti dokler je podlaga volilnega reda interesno zastopstvo, dotlej morajo mesta in trg imeti svoje poslance v deželnem zboru.

»Slovenec« je ta protipredlog narodno-naprednih poslancev pozdravil s perfidno notico polno nizkotnih zabavljiv na poslance dr. Ravniharja, dr. Novaka in Ribnikarja. To pač kaže, kako težko je s klerikalci paktirati in kako malo resnobe je pri njih. Poznajmo samo sebe in svojo stranko, njih volčji egoizem presega

vse meje, s silo in z brutalnostjo hočejo vse potlačiti pod svoj podplat.

Pri volilni reformi, ki so jo sedaj sprožili klerikalci, gre za največje in najvažnejše pravice mestnega prebivalstva, ki ni samo največji davkoplačevalec v deželi, nego tudi nositelj vsega kulturnega, gospodarskega in socialnega napredka, in zato je gotovo, da bodo narodno-napredni poslanci zvesto in neomahljivo branili pravično stvar mestnega prebivalstva.

Šoštanj.

Pred kratkim smo imeli pri nas občinske volitve. Način, po katerem so si priborili našci Nemci »zmago«, opravičuje popolnoma korak Slovencev, da se volitev tokrat še nismo udeležili. Brihtne nemške glavce oziroma njih vodja občinski tajnik Peunik, ki sam pravi, da je on župan, — ne pa Woschnagg — so vedele najti tako skrit kotec za razglas o vršilih se volitvah, da ga živ krst ni mogel najti! Nihče ni vedel, da je volilni imenik razporežen, radi tega so bile tudi reklamacije izključene. Nemci so si bili sami med seboj v laseh, ker bi vsak izmed njih bil rad občinski odbornik in radi tega jih tudi veliko ni šlo na volišče. V 3. razredu je 396 volilcev, izmed katerih ni volila niti polovica vkljub temu, da imajo nekateri, kakor n. pr. Hauke, Stroinig, Zelič itd. po 6 do 10 glasov. Nemci so vedeli, da se Slovenci volitev ne udeležijo, a kljub temu so razvili burno agitacijo in naš policaj je lovil volilce od hiše do hiše in tudi »freibiera« je bilo dovolj. Sramota za tako zmago! Boli, kakor v 3. so se bali Nemci v 2. in 1. razredu. — V 2. razredu bi imeli Slovenci 6 glasov večine, ako bi šlo po poštenu poti! Pa sledeči slučaj kažejo dovolj jasno, da našim renegatom ni nobeno sredstvo prepodlo!

Pri zadnjih volitvah v letu 1909. je »zgulil« prejšnji župan Hans Woschnagg v zadnjem trenutku volilni imenik, da je dobil še časa vpisati 6 dunajskih potnikov z velikim davkom po 55 K, da so potem pripomogli Nemcem do zmage. Letos so bili bolj praktični. Franz Woschnagg je pustil avanzirati 16 svojih delavcev v plačilni razred 6—7000 kron, tako da so s postavkom po 68 kron volili v 2. razredu. Srečni delavci, ki imajo tako lepo plačo! Potem pa še naj kdo toži, da je slaba za denar! Pridite v Šoštanj k Woschnaggu in ko bode volitve, boste imeli takoj 7000 K plače — seveda samo na papirju pri davčni oblasti! G. župan Woschnagg, ali vas ni sram tako podlega počenjanja?

Kakor Woschnagg, tako je delal tudi Stroinig. Navadni pisar na sodniji, Sepp Simmerl, je naznanil dohodkov 9000 K, v resnici pa ima mesečne plače 70 K, v največjem času celo 78 K. Nadalje je čudno to, da je davčni kontrolor (Nemec) volil v 2. razredu, njegov predstojnik, davčni nadupravitelj (Slovenec) je pa dobil glasovnico za 3. razred. Naj omenim še, da je baje okrajni sodnik dr. Tertnik, ki je v Šoštanju še-le od 1. februarja, — toraj cela dva dneva pred volitvami, — tudi volil. To govori dovolj jasno in če se je res dejansko posluževal c. kr. sodnik take volilne pravice, je to pač pod vso častjo in kritiko! Tak sodnik mora izgubiti zaupanje in če si dr. Tertnik ne bo mogel krotiti svojo nemško vročo kri, pojde kmalu za svojimi bratci Selleyem, dr. Rostokom in Pavličkom! Naj nikar ne pozabi, da so tla za sodnika v Šoštanju zelo vroča in da bomo mi pazili na vsako malenkost ter jo spravili v javnost in na merodajno mesto!

Sedaj pa vprašamo sl. c. kr. davčno oblast, ki je davke omenjenim delavcem tako točno predpisala, če ti davki ostanejo ali če se bodo po volitvah zopet odpisali, kakor leta 1909. dunajskim agentom? Te sleparije pri letošnjih volitvah se lahko primejo. Za to je moralo vedeti tudi c. kr. okrajno glavarstvo v Slov. Gradcu, ki bi se za šoštanjsko občinsko gospodarstvo lahko nekoliko bolj brigalo, posebno, ker pozna dovolj natančno Peunika, ki nastopa tako samooblastno, da človek večsih res ne ve, ali je Peunik župan ali samo občinski tajnik. Kaj pa pravite vi k temu, g. pravi župan Franz Woschnagg?

Končno naj omenim še neko osebo, ki je davčni sluga in se piše Kozel. Ta Kozel je rojen na Kranjskem in je bil bojda priča, ko je Peunik razglas o volitvah nabil in odvezel. Ta človek vohuni vedno okoli Slovencev, da bi potem nesel vsako besedo nemčurjem na nos. Saj se poznamo! Za danes to, prihodnji teden pa nadaljujemo!

Dr. Sylvester o političnih vprašanjih.

Kakor poročajo iz Solnograda, je govoril predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester o splošnem položaju. Zatrjeval je, da je treba smatrati v bodočem zasedanju državnega zbora dve vprašanji kot politični in sicer rekrutno predlogo in pooblastilo za potrebna posojila. Ostale predloge, ki stoje v drugem branju, kakor reforma hišnega davka, hišno-narazredni davki, italijanska pravna fakulteta in omejilo obrtnega dela v kaznilnicah, se bodo dale gladko rešiti. Za rešitev teh vprašanj je na razpolago 5 tednov pred Veliko nočjo, ker se sestane po Veliki noči delegaciji v Budimpešti. Upati je, da bodo dela pred Veliko nočjo potekla normalno, zlasti ker bodo tedaj češko-nemška pravna pogajanja že kolikor toliko pričela in je skoraj gotovo, da se bo pokazal tudi tu napredek. Zato tudi ni misliti, da bi pričeli Čehi za vsako ceno zopet z obstrukcijo.

O zunanjepolitičnem položaju je povedal, da se mu zdi situacija že mnogo boljša. Izobližalo se je razmerje monarhije napram Rusiji in in zlasti Goremykinovo imenovanje da sklepajo, da se hoče Rusija posvetiti konsolidiranju lastne države. Brez dvoma pa je računati na Balkanu z zvezo med Srbijo, Črno goro in Grško. Balkanske zveze v svoji prejšnji obliki pa zlasti pri nasprotju med Bolgarsko in Srbijo ni pričakovati, zlasti ker romunski kralj noče odložiti svoje dosedanje vloge. Četudi države vedno povečujejo svoja vojna sredstva, vendar ni pričakovati v bližnji bodočnosti mednarodne kolizije. Značilno pa je, da koncentrirala Francoska svoje vojno brodogradne sile v Sredozemskem morju in da bo padla odločitev, če pride do med-

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.

(Dolge.)

Lupin je zapazil energijo tega obraza, krepki podbradek in moč teh kosti. Pesti je Daubrecq imel velike, noge močne in hodil je s sključenim hrbtom, kakor bi se opiral zdaj na to, zdaj na drugo kolčnico. Podoben je bil nekoliko štirinožcu. Nad obrazom pa je imel velikansko čelo, nagubano čeno in polno bradavic.

Celotni vtis je bil divji in nekako živalski. Lupin se je spomnil, da so imenovali v parlamentu Daubrecqa »gozdnega moža«. Tako so ga imenovali ne le ker je živel samotno in se izogibal svojim tovarišem, nego tudi zaradi njegove osebe, njegovega vedenja, njegove hoje in njegovih silnih mišic.

Sedel je za svojo pisalno mizo, vzel iz žepa pipo iz morske pene, izbral med različnimi zavojčki, ki so se sušili v veliki vazi, zavojček marylandskega tobaka, strgal ovoji, natlačil pipo in jo užgal. Potem je začel pisati pisma.

Čez nekaj trenutkov je nehal pi-

sati, in uprl pogled z veliko pozornostjo na neko točko svoje mize.

Potem je živahno posegel po mali škatljici za znamke in jo ogledoval. Koj na to je začel motriti posamezne stvari, ki jih je imel Prasville v rokah, a jih je zopet položil nazaj na njihovo mesto. Premotril jih je s pogledi, se nagnil nanje, si jih otipal s prsti, kakor da bi mu gotova, samo njemu znani znaki kaj izdajali.

Naposled je segel po električnem zvoncu in je pozvonil. Minuto pozneje je vstopila v sobo hišnica.

— Bili so tukaj, kajne? je rekel. Ker si je ženska nekaj premišljevala, je naglo nadaljeval:

— Povejte, Klementina, ali ste vi odprli to malo škatljico za znamke?

— Ne, gospod.

— Glejte! Jaz sem pokrov zalpil z malim papirnatim pasom. Ta pas je strgan.

— Jaz lahko prisežem, je začela ženska.

— Čemu lažete? jo je prekinil.

Saj sem vam jaz sam rekel, da jim lahko odprete, če pridejo.

— Jaz rada . . .

— Vi radi zobljete iz dveh korit . . . no dobro.

Ponudil ji je bankovec za petdeset frankov in ponovil:

— Torej so bili tu?

— Da, gospod!

— Ravno tisti, kakor spomladi?

— Da . . . pet jih je bilo . . . in še eden, ki jih je vodil.

— Ta je bil velik . . . črn?

— Da!

Lupin je videl, kako je Daubrecq jezero zaškril s čeljustmi. Daubrecq je nadaljeval:

— To je torej vse, kar veste?

— Pozneje je prišel še eden, ki se jim je pridružil . . . in še pozneje, malo prej, sta prišla tista dva, ki navadno hodita pred hišo gor in dol.

— Mudili so se v tej sobi?

— Da, gospod.

— In odšli so tedaj, ko sem se jaz vrnil . . . morda nekaj minut prej?

— Da, gospod.

— Dobro!

Ženska je odšla. Daubrecq je zopet sedel za pisalno mizo. Stegnil je roko in zapisal nekaj na papir, ki je visel nad koncem njegove mize, kakor bi mu bilo na tem, da tega ne pozabi.

Bili so številke, ki jih je zapisal. Lupin je čital:

9 — 8 = 1

Daubrecq je gledal te številke in je nekaj mrmral. Potem je glasno rekel:

— Nobenega dvoma ni.

Spisal je še eno pismo, prav kratko, in zapisal na zavitek naslov, ki ga je Lupin čital, ko je bil zavitek s pismom postavljen pokonci ob knjižo:

»Gospod Prasville, glavni tajnik prefekture.«

Daubrecq je zdaj novič pozvonil.

— Klementina, je dejal hišnici, ali ste vi v svoji mladosti hodili v šolo?

— Seveda, gospod!

— Učili so vas tudi računati!

— Mislim, da.

— A vi v odštevanju niste posebno izvežbani.

— Zakaj ne?

— Ker ne veste, da ostane ena, če od devetih odštejete osem. A to je velikanska važnost. Kdor te prvotne resnice ne pozna, ne more živeti.

Govoreč tako je Daubrecq vstal izza mize in držeč roke na hrbtu in zibajoč se na kolčnicah šel po sobi naokrog. To je ponovil še enkrat. Potem se je ustavil pred vhodom v obednico in odprl vrata.

Stvar se da prav priprosto dokazati, je rekel. Če jih od devetih osem odide, ostane eden. In ta, ki je ostal, je tu — he? — Račun je pravičen in ta-le gospod — kaj ne da?

— ga bo potrdil.

Pridvignil je baršunasto zaveso, za katero se je bil Lupin skril, in zavpil.

— Ah, gospod, vi bi se bili tu lahko zadušili. Ne glede na to, da bi si bil jaz lahko dovolil prebosti to zaveso z bodalom . . . Spomnite se Hamietove blaznosti in Polonijeve

smrti . . . Slučaj je bil, velik slučaj . . . Stopite iz svoje luknje, gospod Polonij.

Lupin je bil v položaju, kakršnih ni bil vajen in ki ga je zelo jezilo. Speljati druge v past in jih prijeti za vrat, to mu je ugajalo, ne pa, da bi ga drugi imeli v pesteh in se iz njega norca delali. A kaj je mogel odgovoriti?

— Nekaj bledi ste, gospod Polonij! Toda, glej, — saj to je tisti častljivi meščan, ki nekaj dni sem posedal po parku! Ali ste tudi pri policiji, gospod Polonij? No, nič ne trepetajte, ne storim vam nič zlega . . . A tu, Klementina, vidite, da je bil moj račun pravičen. Po vaši napovedi je prišlo sem devet policijskih vohunov. Vračajoč se domov sem jih jaz na ulici videl osem. Od devetih odštej osem — ostane eden, ki je ostal tu, da bi me opazoval. Ecce Homo!

— No in kaj potem? je rekel Lupin, ki ga je obšlo blazno hrepenenje, skočiti temu človeku za vrat in ga prisiliti, da bi molčal.

— Kaj potem? O, prav nič, moj dečko! Kaj pa še hočete? Komedija je končana. Prosim vas samo, da ponese te gospodu Prasvillu, svojemu gospodarju, to malo poslanico, ki sem mu jo spisal. Klementina, pokazite gospodu Poloniju pot. In če se kdaj oglasi, odprite mu na stežaj vsa vrata. Bodite tukaj kar domači, gospod Polonij. Vaš sluga . . .

(Dolge prihodnje.)

narodnega konflikta, ravno v Sredozemskem morju. Težišče Evrope se je preneslo tja in tam se pripravljajo vsekakor najvažnejši preokret.

Hrvaški sabor.

Hrvaški sabor je v svoji včerajšnji seji nadaljeval debato o ustanovitvi narodno-gospodarske sekcije pri hrvaški vladi.

Prvi je govoril poslanec hrv.-srbske koalicije dr. Milenko Marković. Izjavil je, da bo glasoval za predlog, ker se zaveda, da je v interesu naroda. Predloga je uspeh politike hrvaško-srbske koalicije in za sluga bana barona Skerleca.

Predloga bo okrepila narodno moč in ljudstvo pripravila za finančno neodvisnost, zato je dolžnost vsakega pravega rodoljuba, da glasuje za to predlogo.

Za Markovićem je govoril Starčevićanec pl. Hrvoj.

Zakonski načrt ne obsega vseh strok gospodarskega življenja, marveč samo poljedelstvo. Ker zakonska predloga vsaj v tem oziru nekaj dobrega obeta, zato bosta on in njegova stranka glasovala zanjo.

Med Hrvojevim govorom je opetovano prišlo do hrupnih prizorov med koalicijo in Starčevićev hrvaško stranko prava.

Zlasti je nastal velik hrup, ko je govornik zatrjeval, da je madžarizacija v Slavoniji kriv pokojni škof Strossmayer, ki je prvi dal dovoljenje, da so se smeli v Slavoniji naseljevati Madžari. Posl. Pribežević: To ni res, Strossmayer tega ni storil, saj ni bil advokat! Hrvoj: Strossmayer je proglasil Hrvaško za ogrsko kronovino. Posl. Wilder: Dokazite to! Slava Strossmayerju! Posl. Radič: Strossmayerju se imamo zahvaljevati, da sploh svet kaj ve o nas.

Govornik je končal svoja izvajanja z izjavo, da bo Starčevićeva stranka prava glasovala za zakonski načrt.

Ob pol 2. popoldne je predsednik sejo prekinil.

Albanski knez.

Knez Viljem I. albanski nima, kamor bi položil svojo glavo. To se sliši sicer čudno, če vemo, da so mu že tedne in tedne pripravljali stanovalje. In vendar so v Draču v največji zadregi, ker so spoznali, da rezidenca, ki so jo namenili bodočemu knezu, ne odgovarja niti zahtevam najprimitivnejšega stanovanja. Kljub vsemu prizadevanju dunajskih delavcev je bodoča rezidenca tako nesnažna in zanemarljiva, da se ne more porabiti za človeško stanovanje. Najnesnažnejši breg, ki ga imenujejo v Draču vojašnico, je kraljevska palača proti tem luknjam. Ker se drži rezidenca stare trdnjave, je tam vse polno podgan in domačini pripovedujejo, da poleti kar mgoli kač. O stenah in enaki ljubeznivi golazni poročilo niti ne govori. Kolikor si tudi prizadevajo prepoditi podgane in druge neljube goste, se to vendar noče posrečiti, ker je vsa stavba naravnost natlačena polna te golazni. Esad paša je torej hotel spraviti novega svojega kneza naravnost v zverinjak. Kaj bo sedaj? Knez nima, kamor bi položil svojo glavo.

Pa še druge skrbi imajo v Albaniji. Kontrolna komisija je izdelala za Albanijo statut, ki daje Skadru in okolici gotovo avtonomijo, pri čemer bo imela tudi Črna gora gotove pravice glede prometa in trgovine. Albanski krogi so vsled tega močno razburjeni in že prorokujejo neprestane boje s Črnogorci. Kontrolna komisija je pa s tem statutom tudi sama pokvarila položaj, tako da se knez Viljem I. niti če bi hotel, ne more začasno nastaniti v Skadru, kjer bi pač najljubše našel začasno podstrešno sobo in kuhinjo. Knez je zamudil preseljevalni termin, zato pa ima sedaj take križe s selitvijo.

Odgovor Turčije.

Turčija je to pot hitro odgovorila na kolektivno noto veselil. Odgovor, ki smo ga prinesli snoci, je precej zvito sestavljen, tako da sklepajo nekateri diplomati, da se bo Turčija zadovoljila s platoničnim protestom glede Egejskih otokov. Iz besed, da smatra rešitev tega vprašanja samo za začasno, pa se da sklepati čisto drugo. V tem trenutku sicer Turčija še ni storila ničesar, kar bi se dalo smatrati za sovražnost napram Grški, zato pa ta možnost v bodoče ni izključena. Da velesile sedaj še ne sklepajo o eventualnih bolj energičnih korakih napram Turčiji, je razumljivo, nerazumljivo pa je, da že sedaj odklanjajo države trojeve vsako sodelovanje, če bi se Turčija ne hoteli ukloniti odločitvi veselil. S to svo-

jo predčasno in popolnoma neumestno enunciacijo krši trojeve solidarnost veselil in desavoiro sklepe evropskega konceta. S to izjavo pa hiperprebrisani diplomati tudi naravnost hujskajo Turčijo na vojno proti Grški in jo naravnost spodbujajo, da naj se ne ozira prav nič na sklepe veselil. Turčija je pokazala že enkrat, v odrinskem vprašanju, kako dobro razume take migljaje in sedaj se ponavlja ista neopravičljiva in frivolna igra. Ali si ne hranijo diplomati vseh onih karikatur, ki so jih takrat ježile, da so bili zeleni, kakor kuščarji? Ali hočejo doživeti še enkrat enako blamažo?

General Ivanov o bolgarski armadi.

V sofijskem »Miru« je priobčil general N. Ivanov, ki je poveljeval v drugi balkanski vojni oni bolgarski armadi, ki se je borila proti Grkom, članek »Malo svetlobe«.

V tem članku pravi general Ivanov o razmerah v bolgarski armadi tik pred drugo balkansko vojno med drugim tudi to-le: »Res je, da so se meseca junija lanskega leta pojavili med armado razni neredi, ki so se končno razvili v očitno nepokorščino. Vojaki so bili nezadovoljni, ker so morali brezdelno ždeti pod orožjem.

Videli so, kako na posejanih poljih vse rase in zori. Vsaka njiva jih je spominjala na rodna polja, ki so ostala neobdelana in neposejana. Pisma, ki so jih dobivali od doma, so jih vznemirjala. Vse to je razburjalo duhove. Povsodi je zavladalo nezadovoljstvo in vojaki so docela odkrito izjavili svojim poveljnikom, da nečejo več čakati prekrizanih rok, marveč da bodo zapustili bojne vrste in se vrnili domov...

Kje se je čulo in videlo, katera znanost priporoča, da je prijeti vojno proti dvema koncentriranim in močno utrjenima sovražnikoma z dvema slabima armadama, dočim tri ostale armade stoji ob strani in zro, kako prvi dve armadi propadeta v krvavem boju? V tem je treba iskati izvor vsega zla, ki je zadelo našo domovino.

Prestoplenje in greh nista navadno sama, marveč sta ponajveč v veliki družbi. Z zločinom smo pričeli vojno ter jo nadaljevali še z večjimi zločini, dokler je je nismo končali z nečuvno in še nevidno sramoto.

Odredba, da se prične z vojno, je političen zločin, zakaj vojna se je pričela brez vednosti odgovorne vlade in ne da bi se preje izvršile vse potrebne formalnosti.

Prav lahko je mogoče, da je to dejanje čisto navadno izdaštvo in prodavanje domovine.

To vse so vprašanja, o katerih se naj pripravijo in opravičujejo odgovorni in neodgovorni faktorji... V noči z 29. na 30. junija smo pričeli vojne operacije z dvema armadama, dočim so ostale tri stale ob strani. Šele 5. julija, ko se je izvršila sprememba v poveljstvu, so pričele operacije tudi ostale tri armade. Kakšne pa so bile njih operacije? Naskok in odstop, spet naskok in spet odstop, vse brez vsakega preudarja, dokler se niso vojaki prepirali, da ni spretnega in pametnega vodstva v armadi in da je bog vzel vrhovnemu poveljstvu um in razum in posledica tega prepričanja je bilo, da so vojaki obupali in izgubili vero v samega sebe...

Tako piše general Ivanov, ki je v obeh vojnah igral zelo odlično vlogo. Ako le-ta čisto odkrito govori o izdajstvu in o prodanih dušah, mu to pač lahko verjamemo, zakaj Ivanov si je kot vojak in poštenak pač preje temeljito premislil, predno je izrekel one težke obdolžitve.

Ali bi pri nas smel general pisati tako odkritosrčno in tako brezobzirno, kakor piše general Ivanov? Menimo, da bo poteklo še mnogo Donave v Črno morje, predno bodo pri nas tako si upali govoriti — generali.

Štajersko.

Še nekaj opazk k nujno potrebni volilni reformi za Celje, Ptuj in Maribor. Celje in Ptuj imata že skoraj 60 let stari volilni red. Glasuje se javno, tako, da imajo vsakokratni mestni magistri najsihurnejše podatke za pregledanje onih, ki so proti njim. Maribor ima volilni red iz 90. let, pa tudi ta ne odgovarja več modernim potrebam. V Celju je danes tretjina volilcev slovenska; Slovenci plačujejo velike vsote mestnih davkov (več kot tretjino), nimamo pa pri občini nobene besede. Na magistratu se dela namenoma in sistematično proti nam. V Mariboru so močne manjšine: socijalistična, slovenska in nemškokerikalna, ki niso nič zastopane v mestnem svetu. V Ptuj je večja slovenska manjšina, katero se

istotako nečloveško zatira in katero so pri zadnjem ljud. štetju z vsakovrstnimi sleparijami na papirju skoro decimirali. Na proporcio v teh treh mestih smo torej zainteresirani Slovenci, socijalisti in nemški klerikalci. Značilno je, da eksistira povrh tega v Ptuj med Nemci samimi huda opozicija proti Orniku, ki je lani javno zahtevala tajno volitev in celo, zdi se nam, proporc. Ako bi se isti v vseh treh mestih vpeljal, bi sicer ne bilo moči obstoječih nemškoonacionalnih klik naenkrat konec, morale bi pa vpoštevati manjšine in vsaj deloma delati to, kar je pravilno in pravično.

Uradništvo — glavna opora nemškoonacionalne gonje na Štajerskem. Kakor pišemo na drugem mestu, so se v Gradcu izrekli za proporc pri občinskih volitvah socijalisti, trgovci in obrtniki, nasprotovali so pa uradniki. In sicer, kakor je poročalo graško časopisje, iz nacionalnih razlogov. Če »Montagszeitung« pravi, naj bi protestirale proti proporc v Gradcu »nacionalne« organizacije, da bi se ne dajal slab vzgled za spodnještajerska mesta, bi bilo to nemogoče, ako bi odločevali tam delavci, trgovci in obrtniki, kajti ti so za proporc. Ampak »Montagszeitung« dobro ve, da pri teh »nacionalnih« organizacijah (Südmark, Schulverein itd.) odločuje uradništvo in da bo to v imenu nemškega ljudstva »protestiralo. Če bo kaj zaleglo, bomo videli, doslej še so te »nacionalne« organizacije preprečile vsako pošteno in zares ljudsko delo v mnogokateri javni korporaciji. Žalostno je, da ima graško šovinistično nemško uradništvo mnogo opravka tudi z nami Slovenci in nas preganja, kjer nas more, samo in pa s pomočjo svojih uradniških tovarišev na Spodnjem Štajerskem. Dokaz več, kako važno je za naše razmere uradniško vprašanje in kako bi morali neprestano napenjati vse sile, da izrinemo iz uradov za nas te prepirljive in večne izdajce.

Iz Rajhenburga. Dne 13. t. m. smo položili k zadnjemu počitku g. poštarja Fr. Kacjana. Sijajni pogreb je pričal, kako velikanske simpatije je užival ta rodoljubni mož. Okoli 40 Sokolov z dvema praporoma, nad 60 gasilcev in nepregledna množica naroda ga je spremljala na zadnji poti. Nenadomestljiva je izguba, ki je zadela z njegovo smrtjo razne korporacije in društva, v katerih je bil jako marljiv delavec vključno temu, da je že precejšnjo vrsto let nosil v sebi kal smrti. Dobro je vedel, kaj ga čaka v dogledni prihodnosti in to ga je tembolj peklo, ker ni bil sam. Trdna opora je bil svojci dobri materi, skrben soprog žalujoci soprogi, ki si jo je bil izbral iz odlične rodbine Rainhofnov, vzoren oče otročičkoma, — in vse svoje je moral tako rano ostaviti! Hudo je trpel osobito poslednje mesece, a prenašal je vse junaško. Bodi mu domača gruda lahka!

Gimnazijci kot — izživalci. Pišejo nam: V nedeljo dne 14. t. m. sta se vračala z večernim vlakom od severne strani v Celje dva znana celjska Slovenci. V Štorah vstopi 10 do 12 pijanih (!) dijakov, ki obiskujejo razun enega vsi višjo gimnazijo v Celju. Ko so nemški fantiči slišali omenjena gospoda slovenski govoriti, so ju začeli brez povoda zasmehovati in ko so videli, da si nočeta umazati rok s temi mladimi smrkavci, so ju celo psovali. Eden, neki Tschempirek (?), ki je lani bil celo v Celju izključen, je grozil s palico. Ta le mladi gospod se sedaj izobrazuje na višji gimnaziji v Mariboru. Te junake se bode naznanilo na pristojnem mestu in videli bomo, ali še imajo naši gimnazijski ravnatelji toliko energije, da bodo take pijane izživalce primerno kaznovali. Saj taki nastopi mladih dijakov zavodov, katere obiskujejo, menda ne delajo časti.

Konjice. Čitalnica je priredila dne 7. februarja v prostorih Narodnega doma svoj običajni predpustni ples. Tokrat je bil kostumni plesni venček. Gostov je prihitelo od blizu in daleč. Kostumov je bilo zastopanih največ ženskih; seveda so bili ti vsi prav krasni. Še le pozno v jutro smo se razšli zelo zadovoljni z zabavo in plesom.

Iz Oplotnice. 1. svečan 1914 je bil kaj zadovoljiv za Slovence župnišče čadramljske. Bralno društvo »Sloga« se je probudilo in ojunalo. Začelo je delovati na polju ljudske prosvete in omike. Za prvi vstop v javnost si je izbralo vpriporitev dveh mičnih igric: »Ne kliči vraga« in »Trije tički«. Z ozirom na to, da je bila ta prireditev v tem kraju prva in so bili nekateri igralci priprosti kmečki Slovenci, ki še odra videli niso, kaj se na njem delovali, so nastopili s sigurnostjo izvežbanih igralcev. Vsa prireditev je nad vse pričakovanje prav dobro uspela. Zasluge za to imajo pred vsem sodelovalci, ki se niso ustrašili dela, kakor tudi občinstvo, ki je kazalo veliko zanimanje za njo ter se je iz kraja

samega, kakor iz sosednih, polnoštevno udeležilo. Na občo željo se bo vse še enkrat ponovilo na pustno nedeljo. Oplotniški Slovenci, le po tej poti naprej, kar ste pričeli, nadaljujte! Širite s predstavami, pa tudi s stvarnimi predavanji med našimi kmeti omiko, z njo ljubezen do rodne zemlje in materinega jezika ter s tem zavest in ponos: Na slovenski zemlji bodi Slovenec gospodar, ne pa oni, ki nas pozna, ki govori in loči naš jezik, kadar se mu smeji dobiček — kadar vidi groš — sicer pa nas zaničuje. Pred vsem pa učite zaničevati izdajce!

»Bauernschreck« v mariborski okolici. Minoli petek proti večeru je došel »ovčji strah« v župniji Sv. Križa pri Mariboru. Pri kmetu Fr. Pajtlarju na Šobru je obgrizel 9 ovc, 1 jagnje in 1 staro ovco pa usmrtil. Štirinajstletni pastir je videl zver na delu. Bila je podobna močnemu psu ali volku. Tudi stopinje so podobne volčjim. Lovci imajo z »ovčjim strahom« obilo skrbi.

Iz Maribora. (Konkurz Macuh). Krojač Josip Macuh iz stolne ulice je prišel v konkurz. Nič mu ni pomagalo, da je napravil iz svoje delavnice središče slavnih »Orlov« — pri njem ni smela nobena šivanka biti drugačna kot orlovska. Njegovi pomagaliči so imeli vsikdar pravico biti prvi tepeni, bodisi v Radnavju ali pri frančiškanski cerkvi, drugi gospodje poveljniki pa so se poskrili. Leskovarji in Vrstovski so se sramovali orlovskega kroja. Tako je postal ta krojaški mojster klerikalna žrtev. Vključ v zvestemu opredovanju ga niso klerikalci podpirali. Prevzvišeni škof, sedem kanonikov, nebroj duhovskih profesorjev, kaplanov in drugih cerkvenih šaržirancev ter šestdeset bogoslovcev, vsi vkup niso mogli vzdržati enega klerikalnega krojača. Kajti v praksi so vsi ti črni nemškurtarji, podpirajoči le nemške trgovce in obrtnike. Ubogemu Macuhu so prepustili le tiste uredniške pijančke, ki svet sleparijo okoli »Straže« in »Gospodarja«, tiste razodele prirežnike, ki si pač dajo delati orlovske kroje in lepe suknjice za veselice Marijinih društev, a jih nikdar ne plačajo. In tako je moral zvesti ta pristaš, ki je mislil, da bode našel plačilo za svoje delo, iti v nič, ker klerikalci niti svojih lastnih ljudi ne podpirajo, kadar so ti pošteni Slovenci. Macuh naj išče v nebesih svoje plačilo.

Iz Studencev pri Mariboru. Treba bode jasnosti. Naši ljudje niso poučeni o stanju naše šolske zadeve. Svoj čas so nekateri napredni Slovenci iz Maribora skrbeli za to, da so se podpisali tisti starši, ki so imeli za šolo godne otroke in so želeli šolo z slovenskim učnim jezikom. Podpisov je bilo dovolj. Okrajni šolski svet pa je sklenil potem komisijonarno zaslišavanje v Studencih. Ob enem so nemški člani okrajnega šolskega sveta nahujskali svoje somišljenike v Studencih naj skrbje za poulične školande. In tako so se nekateri naši, osobito matere, ustrašile pouličnih napadov in zasramovani in se niso upali h konfessiji. Opozorili smo pravočasno klerikalne veljake. A ti so v obrambo poslali velikega tretetarja poslanca Piška, ki je bled in trepetaje sedel poleg komisije ne brigajoč se, kaj se vrši zunaj, ne da bi zahteval, naj se napravi red in se varujejo naši ljudje in tako je prišlo, da je to poizvedovanje ostalo neuspešno. Pišek ni razumel nič, ostali pa osobito dr. Korošec, so vsako intervencijo zaničljivo odklanjali. Tako je šla po vodi prva akcija za slovensko šolo v Studencih. Tisti klerikalni Studenci, ki so pripravljali pri vsaki priliki intrigirati proti neklerikalnim Slovincem, naj se zahvalijo pri klerikalnih naših poslancih, če njihova šolska zadeva ne pride naprej. Nato je družba sv. Cirila in Metoda kupila stavbišče in hotela postaviti zasebno šolo. Vse je pripravljeno bilo. A politična oblast in sicer osobito referent baron Neugebauer, osební varovavec dr. Korošca, preprečili so z vsem mogočim zavlačevanjem, da ni prišlo do stavbnega in oblastnega dovoljenja za šolo po prvotnih načrtih. Predložili so se novi načrti. A tudi teh ni hotela občina rešiti in dasi že dve leti leže pri oblastvih, še do danes nismo dobili dovoljenja za stavbo komisijo. Sedaj leži akt pri deželnem odboru štajerskem, tam kjer ima sedaj poslanec Vrstovšek besedo. A niti toliko ne dosežejo ti naši vrli poslanci, da bi se župana v Studencih prišlo razpisati stavbno komisijo. Mi smo brezpravni. — Pokojni odbornik Robič je med pogoje, katere so obstrukcionisti predlagali ob času dotičnih pogajanj, zahteval izpremembo celega sistema in je navedel tudi slučaj v Studencih in zahteval, da se to uredi v smislu obstoječih zakonov. Vse se je obljubilo. A po njegovi smrti je ravno Korošec takoj

izločil to točko iz pogajanj. Ena sama beseda bi bila takrat zadostovala in šola v Studencih bi se bila začela staviti. A Korošec je to pustil na stran in si dal raje obetati denarja za svojo stranko in svoje agitatorje (vnovčevalna zadruža!) in pustil takova narodna vprašanja pod klopjo. Kaj mari tem črnim koristolovcem, če pogine vseh narod, ako si le oni zakrpajo svoje žepe in debelijo svoje okrogle živote — pod zaščitjem naše edino zveličavne. Svet bode še strm, ko bode enkrat izvedel, pod kakšnimi pogoji so naši deželni poslanci ustavili obstrukcijo in kako so baš narodne naše zahteve in potrebe zavrgli. Vesti, ki so jih o tem trosili v svet so bile deloma neresnične, deloma pa zavite in pomankljive.

Iz Ptuja. Ptujski Sokol priredi v soboto dne 24. svečana t. l. v veliki dvorani Narodnega doma domači večer. Na sporedu je petje, godba in ples. Maske, posebno v narodnih nošah, so dobrodošle. Igra izborna ciganska godba. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Koroško.

Vzroki nazadovanja koroških Slovencev. V soboto je priredila klerikalna organizacija v Gorici predavanje o vzrokih nazadovanja koroških Slovencev. Predaval je dr. V. Rožič. Značilno za goriške klerikalce je dejstvo, da so pokazali za koroške Slovence veliko več zanimanja in simpatij napredni Slovenci kot klerikalci, ki so priredili predavanje. Veliko večino poslušalcev so tvorili naprednjaki, kar kaže, da delajo klerikalci reklamo na zunaj, v resnici pa so tako brezbrizni, da ne posetijo niti svojih predavanj, posebno če gre za narodnostna vprašanja. Rimski duh vlada med njimi, narodnost je pri njih deveta briga. Dr. Rožič je navedel kot glavne vzroke nazadovanja koroških Slovencev sledeče: Nemški politični in gospodarski pritisk in odvisnost slovenskega kmeta od nemških veleposestnikov, trgovcev in nemških denarnih zavodov. Nemško nasilstvo proti šoli, za katero se morajo Slovenci ravno tako boriti kot za vsakdanji kruh. Državnozbornski volilni red, po katerem morejo dobiti Slovenci svojega zastopnika v enem okraju in še za tega je vprašanje, v 5 volilnih okrajih, pa so razdeljeni tako, da so v manjšini. Končno navaja govornik kot najhujšega sovražnika koroških Slovencev, pijačo. O stališču koroških Slovencev napram klerikalizmu govornik iz previdnosti ni govoril. Bilo pa bi gotovo tudi to umestno.

Drobne vesti. Za predsednika inženirske zbornice za Koroško in Štajersko je bil izvoljen na mesto 24. decembra umrlega predsednika Dirnböck, civilni strojni inženir Hans Marbler v Gradcu. — Pri St. Rupertu pri Celovcu so aretirali nevarnega vlomilca, ki je izvršil v zadnjem času več predrznih vlomov v celovski okolici. Aretiranec, katerega so dobili skritega pri enem njegovih prijateljev se piše Kerel Sibic.

Primorsko.

Sankcioniran zakon. Cesar je sankcioniral zakon, ki ga je sprejel tržaški deželni zbor in ki določa nekatere spremembe zakona glede uvedbe občinskih doklad na vrednostni prirastek zemljišč.

Nemci in Italijani zopet rolni. V zadnjem času so zopet začeli rohneti proti Slovincem in Hrvatoma na Primorskem in Goriškem združeni Italijani in Nemci. Nemški listi pišejo, da v zadnjih mesecih sicer niso mogli zabeležiti nobenega novega napada na Italijane in Nemce, zato pa so se začeli v zadnjem času ti napadi množiti. Strahovi so zopet vstali in vedno bolj raste jugoslovanska nevarnost. Pred vsem se zaletavajo ti severni in južni junaki, ki se bodo v kratkem stegli med sabo v predlog goriškega poslanca Fona, ki je sprožil zahtevo, da bi se pisal uradni list v Trstu »Osservatore triestino« poleg italijanskega tudi v slovenskem jeziku. Pameten in pošten človek, ki sodi popolnoma objektivno, bo uvidel in priznal, da je ta zahteva posebno z ozirom na ogromno število Slovencev v Trstu in okolici popolnoma upravičena. Italijani in Nemci, ki so preslepljeni vsled narodnostne mržnje in od zagrinjenega sovraštva do Slovencev in do Slovanov, tega seveda ne priznavajo in so porabili to priliko zopet za svoje napade in za denunciacijo Slovencev, katere hočejo na vsak način očrtniti pri vladi kot veleizdajalce. To je smešno in na Dunaju se morajo smejati takim stvarim. Italijan in Nemeč očitaka Slovincu, da ni zanesljiv Avstrijec. Poleg tega se zaletavajo ti pruski in italijanošli v namestništvo, ki je

odredilo, da se uvedejo od sedaj naprej v Istri tudi slovenske in hrvaške štampilje in tudi slovenski in hrvaški napisi na uradih. Pri tem so ti ljudje tako naivni, da pravijo: Slovenskega uradnega lista ni treba, ker znajo itak vsi Slovenci in Hrvati tudi laško ali pa nemško. Tudi v uradih se po njihovem smešnem zatrdilu do sedaj še ni pokazala potreba uvesti v uradni promet tudi slovenski in hrvaški jezik. To je tako zlobno in podlo, da se ne sme krstiti dete s pravim imenom. Italijane in Nemce opozarjamo samo na to, da uvidevamo, da so naši nasprotniki, kljub temu pa bi morda boja ne bilo treba, če bi ostali pošteni nasprotniki in res samo pravični čuvaji in varuhi svojih pravic, katerih jim Slovan gotovo ne krati. Glede namestništva pa konstatiramo, da je bil nastop namestništva samo akt pravičnosti, katerega bodo morali odobravati tudi na Dunaju, ko se pouče o pravih razmerah na našem Primorju.

Ponesrečen beg slovenskega vojaka. V Kanalu je pobegnil od tamošnjega lovskega polka lovec Nace Stenovc iz Žirov. Mož pa ni imel sreče. Vojška patrulja, ki ga je zasledovala ga je vjela in aretirala v neki baraki pri Avčah. Stenovc je pobegnil zaradi nekega dekleta iz svojega kraja.

Velika tatvina. Včeraj so vlomili tatovi v modno trgovino Lorinde Tavolatti v Trstu in so odnesli za 20.000 kron blaga. O tatovih nimajo še nobene sledi.

Drobne vesti. V Trstu se je zastropila z octovo kislino 48letna Pavla Lemet. Odpeljali so jo v bolnišnico, upajo da bo ozdravela. Samomor je izvršila zaradi družinskih razmer. — Aretirali so na glavni poti v Trstu zasebnega uradnika Emila viteza Schiflerja iz Dunajskega Novga mesta, ker je hotel dvigniti s ponarejeno nakaznico Karla Resmana iz Gradca 180 kron. — Deželni odbor istrski razpisuje 4 podpore za one, ki bi se hoteli izvežbati za občinske tajnike. Natančne pogoje glede teh podpor daje tudi istrski deželni odbor. — V cirkusu Zavatta v Trstu je popadel lev krotilca levov, Schneiderja, za roko. Krotilcu se je posrečilo, da je ušel iz kletke, toda rana na roki je tako nevarna, da mu bodo morali bržkone roko odrezati. — Včeraj je prišel v Trst parkir „Najade“, da vsprejme člane komisije za razkrivanje Jadranskega morja. To bo dvanaesta in zadnja vožnja v to svrhu. — Na Goriškem imajo že krasno spomlad. Povprečna temperatura znaša čez dan 12° C. Polje je oživele in poljedelci so že pri najlepšem delu. — Veliko zemlje je že izorane in nekateri že sade krompir. — O morilcu ravnatelja Pichlerja v Stabilimentou tencio v Trstu, Zanierju, nimajo še nobene sledi. Policija je mnenja, da ga skrivajo njegovi tovariši v Trstu.

Dnevne vesti.

Volilna reforma in klerikalci. Predlog, ki so ga stavili klerikalci glede volilne reforme, je res primeren značaju te stranke: mestom vzeti še to, kar imajo, kmečkim občinam pa dati še štiri mandate. To je res nad vse umen predlog in nad vse lojalen. In ker ta požrešni predlog ni bil sprejet, zabavlja »Slovenec« na poblaščenca teh pogajani. V odsek za volilno reformo sta bila poslana dr. Ravnihar in Ribnikar. »Slovenec« pravi, da je s tem »liberalna stranka udarila v lice vsem, ki žele reda na Kranjskem«. Temu nesramnemu žaljenju dveh naprednih poslancev je »Slovenec« dodal še več enakih. Posvetovanja klubovih načelnikov sta se udeležila dr. Novak in dr. Ravnihar in »Slovenec« pravi, da se je iz tega razvidelo, da liberalna stranka neče miru. Seveda se zaletava »Slovenec« tudi v napredno časopisje, dasi je to pisalo o tej stvari skrajno previdno in mirno — dosti bolj mirno, kakor je bilo na mestu spričo klerikalnega predloga. »Slovenec« ne namrtnosti pač jasno pričajo, da hočejo klerikalci izživati. No, jutri se bo pač vse pojasnilo in potem bo prilika govoriti dalje.

Držite ga, držite ga... S tem znanim trikom ubežnega tatu prihaja snočnji »Slovenec«, ko hoče vsaj javnosti natveziti, da so naprednjaki razbili vsak sporazum glede deželno-zbornske volilne reforme. Vedeli smo naprej, da bodo s tem prišli. Saj je bil njihov predlog, naj se voli odsek v svrhu volilne reforme, ne preteveza. V resnici so hoteli s tem samo drapirati predlog verifičnega odseka na razveljavljenje dveh mestnih mandatov. Na ven in na vzgor so hoteli izgledati miroljubni in spravljivi. Pa ti preklicani »liberalci« nočejo spravne, nočejo — pod nož... Namenoma smo prinesli skoro dobesedno potek razprav v obeh odsekih vseh. Vsakdo, tudi nasprotnik, če je le ko-

hčkal objektivni, mora priznati, da izjave zastopnikov narodno-napredne stranke ne dajo nasprotnikom niti najmanjšega povoda, da bi odklanjali nadaljnje sodelovanje. Izjave so bile povsem stvarne brez najmanjšega osebnega izpada, one dajo dovoljno podlago za razpravljanje, zlasti še, ker izrecno poudarjajo, da v principu ne odklanjajo nobene, od nasprotne strani glede volilne reforme izražene misli. Verujemo, da bi bilo nasprotnikom ljubše, ako bi se naša zastopnika »zaletela«. Na to so komaj čakali. In ko niso dobili drugega, so vzeli od napredne strani vloženi zakonski načrt za »Stichwort« svojeinu, že v naprej dogovorjenemu postopanju. To je bilo ob Peganovem predlogu, naj se odsek razide, tako prozorno, da ni treba nobenega drugega dokaza. Ne moremo za to, da so postopali tako — nerodno. Nekaj diplomatov imajo vendar v svoji sredi, naj bi se vsaj do teh obrnili za — poduk. »Man merkt die Absicht und wird — nicht verstimmt.«

Izjava, ki sta jo podala v odseku za volilno reformo člana narodno-napredne stranke, je bil sklenil klub narodno-naprednih poslancev soglasno. Podana je bila v imenu kluba. Zato je pa čisto vse eno, ali jo je v odseku zastopal ta ali oni izmed poslancev N. S. T. Toliko v odgovor »Slovenec«, ki se nekaj obreguje, kakaj je prišel v odsek ta in ne oni. Tako je povsodi, kjer so na demokratskem stališču, kjer odločuje večina in kjer nima odločevati absolutna volja enega samega človeka. Saj se razumemo.

V odseku za volilno reformo sem bil navzoč. Reči moram, da je nastop obeh naših zastopnikov poslanc dr. Ravniharja in Ribnikarja napravil najboljši vtis. Govorila sta stvarno, mirno in prepričevalno. Nista se dala zavesti od izzivajočega vedenja mlajših klerikalnih poslancev. Parirala sta takoj vsak udarec, ne da bi z eno samo besedico postala žaljiva. To priznanje so jima dali tudi poslanci veleposest-va, ki so prisostvovali tem sejam. Zlasti sklepna replika dr. Ravniharjeva je imponirala. Govorjena je bila vsem nam iz srca.

Očividec.

Corrige. V našem poročilu o seji odseka za volilno reformo je po govoru grofa Barbota izostalo ime poslanca Ribnikarja. Po govoru grofa Barbota je poslanec Ribnikar še enkrat preciziral načelno stališče narodno-napredne stranke. Pred dotičnimi izjavami naj si torej čestiti bralci zamislijo ime poslanca Ribnikarja.

Profesor dr. Fran Ilešič v Zagrebu. Včeraj, v ponedeljek, sta hrvaški ban dr. Ivan baron Skerlec in oddelni predstojnik dr. Stjepan Trošch sprejela profesorja dr. Fr. Ilešiča iz Ljubljane.

Iz davčne službe. Premeščen je c. kr. davčni asistent Anton Jerman z Brda v Krško. Na Brdo pa pride c. kr. davčni oficijal Kobal iz Krškega.

Nizko je padal g. dež. Odbornik Pegan, da da že na ulici ovaja policiji voznike, ki slučajno ne vozijo po strogih predpisih. Tako je danes ovadil nekega voznika pred nunsko cerkvijo, češ, da je neprevidno vozil po Gradišču in da je vrhutega še njega žalil. Takšno ovaduštvo se menda ne stinja z dostojanstvom deželnega odbora!

Izgubila sta se v četrtek dne 12. februarja dva deželna oficijala. Eden je dobil, ker pri vsaki priliki krepko udriha po liberalcih, trimesečno plačo kot predujem, da bi poplačal svoje dolgove. Pa je raje povabil svojega tovariša na izlet v Trst in Koper. Šla sta brez dopusta in tako krepko popivala, da sta se izgubila. Tisti, ki je dobil predujem, se je čez nekaj dni vrnil, drugi se pa še ni našel. Ej predpust... ta pobode še najvnetejšega klerikalca.

Defraudacije pri bankah. Včeraj smo že poročali, da so v Gorici prišli uradniki ondotne klerikalne banke Leopolda Kodriča, ker je pomeveril baje okrog 60.000 K. Kakor čujemo, je tudi pri podružnici »Ljubljanske kreditne banke« v Splitu uradnik Dedel pomeveril 30.000 K, ta vsota pa je večinoma krita z zavarovalnino, vsled česar ima banka samo neznatno škodo. Dedel je bil, kakor pravijo, zelo sposoben uradnik, za zločinca pa ga je napravilo nerodno in nebrzdano življenje.

Garnizijska družabna prireditve bo jutri v sredo, dne 18. februarja v veliki dvorani hotela »Union«.

Prvi metulj je bil včeraj dopoldne vjet na Rožniku v Ljubljani. »Matične Slovenske« člani v Šiški dobe letošnje knjige pri poverljiviku g. Dragotinu Moharju, gostilničarju istotam.

Iz Drage na Kočevskem. Čakal sem dolgo, da se kako spretnejše pero oglasi ter opiše nečuvni škandal,

ki se je zgodil v naši, pred več leti še čisto slovenski Dragi. Začetkom tega meseca otvorila se je namreč sredi naše vasi — čujte in strmite — »Schulvereinska« šola. Našim Nemcem ni zadostovalo že itak utrakvisitična domača šola. Kje si blagopokojni župnik Zakrajšek, ki si bil tako vnet za svojo slovensko Drago? V grobu bi se obrnil, da veš, kaj je učinil tvoj naslednik, župnik Znidaršič! Kje sta učitelja Andolšek in Potokar, ki sta se toliko trudila, da ohranita svoje učence milemu narodu slovenskemu? Pridita in prepričajta se! Vajini bivši učenci prodali so sebe in svoje otroke nemštvu, vpisali jih v novo ustanovljeno »schulvereinsko« šolo. Vpisalo se jih je ogromno število v to nebodigatreba šolo, pomislite 30, beri: trideset učencev, tako, da jih je v domači šoli ostalo komaj še 20. Poprej še skoro čisto slovenska Draga je z ustanovitvijo te pomemčevalnice skoraj lahko rečemo za vedno za Slovence izgubljena. Semkaj v ta kraj obrnite slovenska obrambna društva in zlasti ti »Slovenska Straža« svoje oko! Tukaj je polje za vaše delovanje vi poslanci tako imenovane »slovenske« ljudske stranke. In vi, naš novizvojeni poslanec, g. Škulj, ki ste iz Loškega potoka tako dolgo hodili k nam, da ste se to peščico Slovencev, kar nas je bilo, razdvojili v dva tabora! Evo vam sad vašega razdiralnega dela! Ali ne veste, da kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima. In ta ugodni trenutek porabili so naši Nemci. To je torej prvi uspeh vašega dela kot naš poslanec. A najhujše še pride! Kaj mislite, kdo počuje verouk v novi »schulvereinski« šoli? Nihče drugi kot naš župnik g. Anton Znidaršič doma iz Dobropolj, torej ožji rojak poslanca Škulja. Ne mislite pa, da počuje verouk v slovenskem jeziku, kar bi mu slednjič prav nič ne zamerili, saj bi bila to njegova dolžnost, ne v slovenskem, ampak v nemškem jeziku počuje in to za »Judežve groše«, ker dobiva baje od nemškega »Schulvereina« 200 do 300 K na leto. Torej slovenski duhovnik, kateri v cerkvi opravlja svojo službo v slovenskem jeziku, gre v tako ogroženem kraju kot je Draga verouk počevat v »schulvereinsko« šolo in to za plačo! Sramote in škandala, katera s tem zadeneta ne samo vas g. župnik, ampak vso slovensko duhovščino s škofom na čelu, ne bode odvrnili od sebe. Pridite, g. Škulj, ki ste včasih tako radi k nam hodili in odvrniti svojega sobrata od tega izdajalskega početja! Poučuje naj otroke v slovenskem jeziku in zastoj, ako mu je kaj za vero in narodnost, ali pa naj jih posebej v domači šoli ali v cerkvi poučuje, ne pa prestopa praga hiše, kjer se vzgojujejo izdajalci svojega naroda, slovenski janičarji! In kje je tu doslednost? V šoli poučuje nemško, a v cerkvi pridiguje in spoveduje slovensko. Kaj bode sedaj morda to v nemškem jeziku opravljal, da ga bodo otroci razumeli? In ali ne bodo ti otroci, katere sedaj poučuje, v nemškem jeziku, ko odrastejo, zahtevali v cerkvi nemških pridig, ker slovenskih razumeli ne bodo?! Kako bodo slovensko molili z vami g. župnik, če jih sedaj učite molitvice v nemškem jeziku? Torej ne samo na sedanost in na svoj žep, ampak tudi na prihodnost malo pomislite ter odvrnite gorje, dokler je še čas. Vas pa obrambna društva in rodoljube prosimo, ozrite se na nas, priskočite nam na pomoč, da ohranimo vsaj to, kar še imamo, in rešimo, kar se še rešiti da. Napravimo posebne zbirke špecijelno za otroke, ki so še ostali v domači slovenski šoli, skrbimo za nje, da si nam še ti ne izgube. — Kočevski Slovenec.

Roparski umor. Dne 4. februarja je bila v Rutzendorfu na Spodnjem Avstrijskem med pol 9. in pol 11. dopoldne ubita in oropana oskrbnikova soproga Terezija Redlova. Ropar jo je dobil v kuhinji, ter jo udaril z neko topo rečjo tako po glavi, da je kmalu umrla. Morilec je odnesel en ali dva bankovca po 100 K, dva po 50 K, 4 po 20 K, dva 10kronska bankovca in en petkronski komad, kakor tudi več drobiža. Vse poizvedbe po roparju so ostale dosedaj brezuspešne. Oblastvo je razpisalo onemu, ki bi prišel morilcu na sled, ali ki bi zamogel podati kake podatke, na podlagi katerih bi se morilca dobilo, 1000 K nagrade.

Izgubljene stvari v času od 1. do 15. februarja 1914. 1 denarnica z 12 K in 1 prstan, 7 bankovcev po 10 kron, 1 srebrna (tula) doza za svačice, 1 denarnica s 17 K, 1 srebrna športna verižica z obeskom, 1 denarnica z 22 K 30 v, 1 nikelnasta ura, znamka Roskopf, 1 torbica z molitvenikom, 1 denarnica s 70 K, 3 m dolgi marabu za damske bluze, 1 denarnica s 16 K, 1 svetilka za voz, 1 žepni robec z denarjem 6 K, 1 zavitek z usnєм, 1 ura iz jekla, znamka

Urania, 1 zlata zaponka z briljanti in rubinom, 1 bankovec za 20 K. — Najdenestvari od časa 1. do 15. februarja. 1 denarnica s 30 K, 1 denarnica z 2 K 76 v, 1 damska ročna torbica z očali, 1 majhna vreča s plombami iz svinca, 1 damska ura iz srebra, 1 denarnica z 32 K, 1 denarnica s 5 K, 1 denarnica z 1 K 30 v, 12 K denarja v srebru brez denarnice, 1 športna verižica iz srebra (tula), 11 poročnih prstanov iz kovine, 1 denarnica s 24 K, 1 denarnica s 5 K, 1 10kronski bankovec, 1 srebrna ura z verižico, 1 denarnica z 1 K 19 vin, 1 šolsko izpričevalo na ime Langerholz.

Priloga. Vsej nakladi današnje številke je priložen letak, vabilo na naročbo romana »Za svobodo in ljubezen«. Ta roman je veleznanimiv, od kraja do konca zelo privlačen in aktualen ter opozarjamo vse ljubitelje dobrih romanov na to lepo knjigo.

Društvena naznanila.

»Bauernschreck« v Ljubljani! Grozna, nezasišana vest! Nesramna pošast, ki je že toliko mesecev razburjala vsa lodnasta srca, je začutila v sebi hrepenenje po južnem solncu in prihrumi v vseh svojih fantastičnih formah jutri v sredo, dne 18. februarja na družabni večer narodne čitalnice. Kavalirji, posebno mladi fantje, kateri nočete nositi neizbrisne sramote, da bi naš damski svet trepetal pred tem modernim lirtvornom, pridite polnoštevilno na junaški megdan in zdobite »dimeža štajerske dežele« v prah!

»Sokol« v Ljubljani je prirejal skozi 50 let maskarado pod najrazličnejšimi gesli. Dolgo so bile Sokolove maskarade najelitnejše predpustne prireditve v Ljubljani. Zadnja leta pa jih je bilo le težko še vzdržati. Obisk ni bil več tako poveljen, zlasti maske so postale vsako leto redkejše. Velikemu trudu odborovemu in mnogim stroškom uspehi niso več odgovarjali. Zato je sklenil odbor, začeti s priredbo pripravnih in cennejših maskarad. Prva taka maskarada bo na pustni terek, ki se bo vršila v vseh gorenjih prostorih »Narodnega doma«, ki so za to pripravili kot telovadnica in se dajo tudi lepše dekorirati, dajo pa tudi z malo dvorano in vsemi stranskimi sobami mnogo več in pripravnost prostora kot telovadnica. Imenoval je odbor to prireditev »Ples v maskah«, gesla pa ji ni postavil nikakega, vsled česar velja za maskiranje popolna svoboda. Vsaka maska je, do brodošla. Nekaj jako lepih skupin je že pripravilo društvo samo. Vstopnino je odbor v primeri s prejšnjimi maskaradami znižal na 2 K za osebo brez razločka za člane ali nečlane, za maskirane ali nemaskirane. Držal pa se je odbor tudi zdravega načela, da najlepše prireditve in najokusnejše dekoracije ne zmorejo veliko, če ni preskrbljeno za dobro postrežbo. To si je nadel odbor kot glavno nalogo in tudi že vse poskrbel, da se bode točila izborna kapljica in bo na razpolago najrazličnejši prigrizek. Vabila se bodo razposlala te dni, a ne glede na to, ali je dobil vabilo ali ne, je povabljen vsakdo, ki je dobre volje. Če pa bi kdo, ki slučajno ni dobil vabila, ne hotel priti brez tega, blagovolj se zglasti zanj pri odboru. Prireditve razum imena »Ples v maskah« nima gesla, velja pa naj za geslo: kdor hoče na pustni terek užitni par res veselih in prijetnih uric v prijetni bratski družbi, kdor se hoče imeti ta večer prav po domače dobro, pridi in ne zamudi Sokolove maskarade.

Valčkov večer se lahko imenuje tretji veliki ples narodnega delavstva, ker je med plesnimi točkami največ priljubljen valčkov. Razume se, da bodo tudi drugi plesi zastopani in da ne bo nihče prikrajšan. Za nepesalce bo pa preskrbljeno za najlepšo zabavo, bodisi v »peklu«, ali v ostalih stranskih prostorih. — Nihče naj torej ne zamudi prilike, udeležiti se na pustno soboto tretjega velikega plesa narodnega delavstva.

Veselični odbor za prireditve tretjega velikega plesa narodnega delavstva ima danes v terek zvečer ob 8. v restavraciji »Narodnega doma« važno skupno sejo. Prosimo dame in gospode, da se seje zanesljivo udeležijo.

Drugi pogovor s ceste: »Zadnjič se mi je tako mudilo, da te nisem mogel vsega vprašati, kar me zanima o »Slavčevi« maskaradi, katera se vrši, kakor si mi že pravil, dne 22. februarja, to je na pustno nedeljo v »Unionu«. Ali bo pa tudi vredno, iti na to maskarado?« — »Se vsako leto sem bil zadovoljen, letos bo pa nekaj izredno imenitnega. Izvedel sem, da bodo imeli letos eno prav fino cigansko godbo, seveda poleg ljubljanskega društvenega orkestra in pa tudi več originalnih skupin; različnih mask pride ponavadi toliko skupaj, kakor nikjer drugod. Z eno

besedo, vsestransko se obeta mnogo zabave. Posebno krasna bo tudi dekoracija, kar gotovo dobro vpliva na veselo razpoloženje.« — »Če je tako, pojdem pa gotovo tudi jaz.« — »Vstopnico si lahko že preje preskrbiš, dobiš jo pri gosp. L. Cernetu v Wolfovi ulici in v Češarkovi trafiki.« — »Dobro, grem pa takoj tja!« — »Pozdravljen!« — »Na svidenje v nedeljo!«

Plesni venček pevskega zbora »Glasbene Matice« se je obnesel kot vsako leto tudi letos prav povoljno. V družbo veselih pevcev je prišlo nebroj prijateljev petja, plesa in neprišiljene zabave in že kmalo po otvoritvi venčka so napolnili veseli in zabaveželjni gosti veliko dvorano Narodnega doma. Ob zvokih godbe »Društvenega orkestra«, ki je dobro in pridno igrala, se je razvil živahen ples, ki je trajal z odmori do ranega jutra. Med presledki pa so nastopili znani matični pevci, ki so zapeli več lepih pesmi. Želi so splošno odobravanje in burne aplavze. Med gosti smo opazili vse naše znane Matičarje in mnogo drugih prijateljev in prijateljic lepe pevske umetnosti, naše glasbe in naše pesmi.

3 promenadni koncerti. Komaj je minul strogi zimski mraz, že se oglašajo občinstvo z željo, naj bi se vršili zopet promenadni koncerti. Je pa tudi prijetno ob veselih godbenih komadih promenirati in ogledovati srčkane obraze mladega sveta. Ustrezaje zgoraj navedeni želji prirede te koncerte »Ljubljanski društveni orkester«, nadalje skozi Ljubljano potujoči »Salonski ciganski orkester«, ter povabljeni »Goriška narodna godba«. Koncerti teh 3 godbe se vrše v nedeljo, dne 22. t. m. od 8 zvečer nadalje v veliki dvorani hotela »Union«. Med in po koncertih se vrši veliki pustni korso s plesom maskarado itd. ter je vstop splošno dovoljen.

Prosveta.

Senzacionalna dramska noviteta — »Stari paviljon«, drama v štirih dejanjih. Danski spisal Gustav Wied. Danska literatura ima pisatelje posebne, samonikle dražesti. Med nje spada tudi moderni romanopisec in predvsem ugledni dramatik Gustav Wied. Največji uspeh je dosegla doslej njegova realistično priprosta, globokega čustva polna drama »Stari paviljon«, ki si je mahoma osvojila vse najboljšje odrede. Pisatelj nas vodi na veliko posestvo postarne, a še vedno lepe, zapeljive, do skrajnosti brezobzirne in sebične vdove, ki išče povsod le svojo korist, ki potiska s svojo mehko roko brezbržno vse v stran in stopa po strnih scii naravnost naprej k cilju. Bila je priprosta mlekarica na gradu, ljubila je vrtnarja, toda poželil jo je stari in bolelni gospodar, pa je postala graščakinja. Da si ohrani vse bogato posestvo, pa je bilo treba potomca. In tu se je zopet spomnila vrtnarja, ki je bil dober dotle, dokler ga je — potrebovala. Šumarnikova je druga Hedda Gablerjeva, ki se ne straši ničesar, ako je le v prid njej in njeni hčerki Aneti, ljubeznjivi, navjni ter veseli stvarici. Ta otrok obožuje svojo mater, kakor jo obožujejo vsi, ki so okoli nje. Glavno vlogo pa ima mehki, rahločutni vrtnar Selka v, neznan Anetin oče, ki se ponižno udaja vsem muham lepe svoje gospodinje. Samo starega paviljona, mesta njune mlade ljubezni, ne pusti porušiti. Velike, nečloveške, so žrtve, ki jih zahteva Šumarnikova od vrtnarja, zato ta močni značaj omaga končno pred še silnejšo žensko in se umakne za zmeraj s tem, da si počene krogle v srce. Nič brutalnega ni v tej drami, razum tajnih brutalnosti lepe vdove, ki pa ostaja celo v svoji sebični brezobzirnosti vedno simpatična. Nič ni prisiljenega; to je prave življenje, ki ima vedno dvojno lice: tukaj bridkost, smrt v srcu, precej zraven pa razposajeno veselje, navna razbrzdanost, preko vsega pa se razliva sentimentalni lunin svit in doni hrepeneče slavčeve petje. Tragedija in veseloliga — prav kakoršne je v resnici življenje. Vse osebe v drami — od krasne vdove Šumarnikove, pa do dinarice Klarise — se imenitno karakterizirane. Znamenita je vloga vrtnarja Selkava, ki jo igra pri nas gosp. Ignacij Borštnik Šumarnikovo igra ga. Bukšekova, njeno hčerko Aneto gđna. Gjorgjevičeva in Anetinega ženina gosp. Drenovec. Večjo vlogo ima g. Skrbnikšek, ki igra za pitega logarja. Skratka: izborna drama svetovno veleuglednega dramatika, ki ga naša publika še ne pozna, a si ga poslej zapomni z veseljem.

Glavna skupščina »Matične Slovenske« bo 15. marca 1914. Samostalni predlogi naj se po pravilih § 3. b) pošljejo odboru vsaj do 2. marca 1914.

Odborova seja »Matične Slovenske« dne 13. februarja 1914. Predsed-

nik se spominja smrti dolgoletnega odbornika šolskega svetnika Vilibalda Zupančiča ter poroča sledeče: Društvena knjižnica se že katalogizira. Knjižnica Nobelovega instituta v Stockholmu si izpopolnjuje svoj slovenski del. V zameno stopimo s »Slow. Towarzystvom« v Krakovu in z »Opštinskimi Novinami« v Bitoju; s Krakovsko akademijo se bo izkušala doseči zveza. Preostala zloga Rossmaßlerjevih »Štirih letnih časov« se odstopi »Solski Matici«. Kot ustanovniki so pristopili: c. kr. učitelj Ivan Kovač v Šibeniku, ravnatelj dr. Jos. Tominšek v Mariboru, centralna knjižnica mestnih šol v Zagrebu, župan zagrebški, arhitekt Janko Holjac in srpski vseučiliški seminar. — Iz zemljepisnega odseka: Zemljevidno delo je končano; za par dni pojdejo korekture na Dunaj v c. in kr. vojaški geografski zavod, ki tiska zemljevid. Zakasnitev zemljevida je neprijetna, a umljiva; sotrudniki so morali delati brez podpov, kakor jih dobivajo za tako delo znanstveni delavci druge; odlične sotrudnike, kakor prof. dr. Cerka, prof. Pajka in prof. Orožna je rano ugrabila smrt; nasvetovani popravki, ki so zadnje leto prihajali iz raznih krajev, so si čisto direktno nasprotovale. — Iz »odseka za slovenski jezik«: Pregled o slovenskih dialektih (z dialektološko karto) priobči prof. dr. Nachtigall. Za dialektološke študije bi »Jugoslovanska akademija« v Zagrebu dajala podpore; nekaj takih študij je deloma pripravljenih. Popolne študije o Trubarjevem jeziku se nimamo. Zbrane in izbrane spise o Stanislavu Škrabca začne Matica izdajati kot posebno založnino, ki jo bodo Maticaarji mogli dobiti za primerno nizko ceno. **Narodopisje:** Amaterji - fotografi naj bi fotografirali n. pr. domače priprave, preprosto kulturo, orodje, gorske kočice, posebne obrti, predice, terice, življenje kmeta, kako prevažajo les, delo v železnikih, v Kropi, kolednike, kmečko svatbo, fante, ki pojo, dekleta, ki pojo, ki igrajo vrtec, belokranjsko kolo itd. Ob ustanovitvi nove »Deželne zveze za tujski promet«, ki ima posebno panogo v »Domovinoznanstvu«, je Matica načelnstvo tega odseka opozorila na svoj Narodopisni odsek in njega načrte. — Iz knjižnega odseka: Na neki poseben dopis se odgovori, da Matica izda Slov. nar. pravljice in pripovedke, ko bodo končane »Slov. Nar. pesmi« in da se bo misel o izdaji knjige o vseh straneh slov. kulturnega življenja dala uresničiti takrat, ko izide »Jugoslovanska Enciklopedija«, kjer bo gradivo zbrano. — Obsežno monografijo o Einspielerju izda »Družba sv. Mohorja«. Pisatelj životopisa dr. K. Glaserja se nimamo. Monografijo o bolg. pesniku Penču Slavejkovu spiše prof. Bezenšek. Za zgodovino Štajerske, ki bo izšla v Slov. zemlji, še vedno ni bilo mogoče dobiti pisatelja. — Le omenja se predlog, da bi kateri pisatelj izvedel Jurčičev rudimentarni roman »Slov. svetec in učitelj«. — »Korespondenco dr. Jos. Vošnjaka« (I. del) je priredil dr. Lončar. — **Knjižni program za 1914:** Zabavna knjižnica in Knežova knjižnica. — Vošnjakova korespondenca. — Srbohrvatska narodna lirika (ženske pesmi), ki jo priredi Cvetko Golar. — Prevod iz svetovne književnosti (Tolstega »Vojna in mir«; Anatole France: »Thais«). — »Ižansko narodno blago« (pravljice). — Škrabčevih spisov I. snopič izide kot posebno izdaje. V evidenci je i nadalje imeti misel o izdaji starejših slov. pesnikov, ki so dosle nepristopni in že zato neznani.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Porotno zasedanje se je začelo 16. t. m. s tajno razpravo. Na zatožni klopi je sedel krepak mož, 32 let stari Janez Dobravec, rojen v Zagorju, po poklicu kovač v Retjah, v zadnjem času monterski pomočnik na Savskem rovu v Trbovljah. Obtoženec je bil že dvakrat kaznovan zaradi hudodelstva spolne posilstosti; in sicer se je bil spozabil celo nad 70 let starimi ženskami. Dne 29. septembra okoli 3. ure popoldne se je 67 let stara Marija Hribar iz Podkraj po cesti vračala proti domu. Sreča jo neznan človek — bil je Dobravec — ki jo je zagrabil za vrat, ji izvil iz roke srp in jo podrli na tla. Vsa prestrašena ženska je zopet vstala, a Dobravec jo je vrgel zopet na tla, ji segal proti vratu ter ji grozil, da jo zaduši ali ustrelji, če ne molči in se mu ne vda. Janez Dobravec je bil obsojen na 5 let težke ječe. — Dobravec je takaj prijavil vzklik proti previsoki kazni. Njegov ex offico zagovornik dr. Slanc pa je prijavil tudi ničnost, ker sodni dvor ni ugodil njegovemu predlogu na zaščitlanje izvedencev specialistov. Dr. pravdnik je po obsojbi predlagal, da se obsojenca pridrži v preiskovalnem zaporu.

Razne stvari.

* Za predsednika republike Uruguay je izvoljen neki Blaž Vidal. * Umor. Pri Brnu so dobili v bližnjem gozdu ustreljenega in oropanega kmeta Ivana Koutnyja. O roparju nimajo še nobene sledi. * Zaradi dvoboja. V Moguncu je bil obsojen poslanec dr. Winkler na 14 dni trdnjavskega zapora, ker je pozval na dvoboj sodnega svetnika Grünwalda. * Ponesrečen vrtljak. V beneškem pratu se je prekucnil velik električni vrtljak. Čez 20 oseb, večinoma otrok, je več ali manj nevarno ranjenih. * Sam na otoku. »Daily Mail« poroča iz Londona, da je poginilo pri zadnjem viharju na otoku Grimbsy 26 moških. Ostal je na otoku en sam star možki in nekaj žensk in otrok. * Zopet Forstner. Zloglasni nemški poročnik Forstner, ki je znan izza Saverske afere, je obtožen, da je spolno zlorabil še ne 14letno deklico Franciško Muhrovo. Obravnava se vrši že te dni. * Ponesrečen parnik. Pri Kingstonu se je potopil, kot poročajo iz Londona, angleški tovorni parnik »Miova«. Osem oseb je utonilo. Rešil se je kapitan in nekaj mornarjev. — Potnikov ni bilo na parniku. * Ponarejalci denarja. Policija je aretirala v Budimpešti tri kočjaže zaradi ponarejanja dvokronskih tolarjev. Denar je izredno dobro ponarejen. Pri aretirancih so uvedli tudi lišne preiskave in so našli veliko zalogo ponarejenega denarja. * Zloglasni polkovnik Reuter, ki je znan kot odlični vojaški junak izza zloglasne saverske afere, je do bil povodom svoje oprostitve čez 30.000 brozjavk, dopisnic in pisem sramotilne vsebine samo iz Saverna in iz bližnje okolice. * Eksplozije. V rudniku v Jušovki je eksplodiral plin. 8 delavcev je težko, 5 delavcev lahko ranjenih. — Preiskava je dognala, da se je izvršila eksplozija, ker je počila v rovu plinova cev. — V veliki pralnici Boullogne pri Parizu je eksplodiral parni kotel. Strojinik je bil na mestu mrtev, 6 delavcev je težko ranjenih. * Gledališče pogorelo. V Skoplju je pogorelo, kakor poročajo iz Belgrada veliko narodno gledališče. Ogenj je nastal v dimniku. Kljub takojšnji rešilni akciji, katere so se udeležili poleg gasilcev tudi meščani in vojaštvo ni bilo mogoče gledališče rešiti. Pri gašenju se je poškodovalo več gasilcev in vojakov. * Stavka odvetnikov. V Milanu se je vršilo včeraj zborovanje odvetnikov, na katerem je bil sprejet sklep, da prično stavkati tudi milanski odvetniki. Isti dan so sklenili tudi odvetniki v Florenci, da se ne bodo udeleževali sodnih razprav in da bodo še te dni sklicali zborovanje, na katerem se bo določilo, ali prično s popolno stavko ali ne. * Zastrupljen vojaški kruh. V Amiensu na Francoskem so zapazili vojaški tamošnje garnizijske pekarnice ravno ko so hoteli vsaditi kruh v peč, da je testo zastrupljeno. Preiskava je dognala, da sta zastrupila testo dva vojaka — peka, katere so aretirali. Vojaka priznata zločin, nočeta pa povedati, zakaj sta to storila. * Viharji in snežni zameti v Atlantskem oceanu. Angleški parniki, ki so prišli v London in v New York poročajo o strašnih viharjih in snežnih zametih na Atlantskem oceanu. Več parnikov je poškodovanih. Parniki so obdani z ledenimi ploščami. Na parniku Oceanic je zdrobil velik val, v katerem so bili pomešani med vodo veliki kosi ledu, vsa okna v salonu in pobil več oprave. Veliko potnikov je, ki so dobili pri tem znatne poškodbe. * Pravica tudi za tašče! Stoletja sem so tašče preganjane, zaničevane in zasmehovane. Še neoženjeni ljudje, ki poznajo tašče samo od daleč, pravzaprav le imenoma, se iz njih norca delajo, posebno grdo pa delajo z njimi literati in karikaturisti. Krivi so tega slabega glasu, ki ga uživajo tašče, seveda zetje, ki pripovedujejo neverjetne stvari o taščah in jih sploh sistematično preganjajo. Kaj morajo tašče vse pretrpeti od svojih zetov tega še ni popisalo nobeno pero po resnici pravico. To bi bila prava knjiga trpljenja! Toda časi se spreminjajo. Pravica je obveljala tudi za tašče. Izvojeval jim jo je civilni sodnik II. okraja na Dunaju. Neka tašča je tožila svojega zeta, ker ji je ta prepovedal vstop v svojo hišo. Zet je hotel s pričami dokazati, da je njegova tašča sitna, prepirljiva, zlobna in kdo ve kaj še vse, celo po

izvedencih je hotel dokazati, da je pravi hudič, a sodnik njegovih dokazov sploh ni pripustil. Sodnik je razsodil, da zet sploh nima pravice iz svojega stanovanja taščo odstraniti, naj bo tašča kakršnakoli. Pravica je zmagala!

* Zločin ali pomota. Hišni posestnik Franc Pinkava v Brnu je zapustil oporoko, v kateri daruje svoji dve hiši in 55.000 K v denarju po odbiku malih ustanov za mestne ubožce, v enakih delih češki in nemški deželni komisiji za varstvo otrok in za oskrbo zapuščene mladine. Ko je hotel notar, kot izvršitelj oporoke ta darila prevzeti, ni našel v oporoki določenega denarja. Zglasil pa se je pri njem neki bančni uradnik, katerega je določil testator za izvršitelja oporoke, in je izjavil, da je daroval pokojni Pinkava premoženje v denarju njemu in da ne izroči denarja. Nemška komisija za otroško varstvo je dosegla, da so zadržali temu uradniku nepremično premoženje v skupni vrednosti 45.000 K. Uvedla se je preiskava, ki ima nalogo, da dožene, ali je trditve tega uradnika resnična ali ne. Ta uradnik je bil najboljši prijatelj Pinkava in je lahko možno, da je njemu v prid Pinkava spremenil oporoko, pri tem pa pozabil uničiti prejšnjo oporoko. Kaj bo napravila češka deželna komisija za varstvo otrok še ni znano.

Telefonska in brozjavna poročila.

Državni zbor.

Praga, 17. februarja. »Pravo ljud« poroča, da se pripravljajo mladočehi in češki agrarci že na morebitne nove volitve v državni zbor.

Dunaj, 17. februarja. Danes popoldne se sestane pododsek socialno - zavarovalnega odseka, ki naj skuša rešiti sporno jezikovno vprašanje glede ureditve socialnega zavarovanja.

Dunaj, 17. februarja. V podučnih krogih se zatrjuje, da bo državni zbor v najbližnjem času sklican za 3. marec.

Štajerski deželni zbor.

Dunaj, 17. februarja. »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjev patent, ki sklicuje štajerski deželni zbor za 18. februar.

Češko - nemška upravna pogajanja.

Dunaj, 17. februarja. Danes so se pričela ponovna pogajanja vlade z nemškimi in češkimi strankami zaradi češko - nemške sprave. Ob 10. dopoldne je sprejel grof Stürgkh zastopnike Nemcev, popoldne sprejme zastopnike Čehov, jutri zastopnike veleposestev. V konferencah bo šlo pred vsem za to, določiti program za pogajanja. Namestnik Thun se mudi na Dunaju.

Dunaj, 17. februarja. V dopoldanski konferenci pri ministrskem predsedniku, ki je trajala do prvih popoldanskih ur, so češki Nemci sila ostro nostopali proti vladi zaradi spravne elaborata, zlasti pa proti določbam o uradnem jeziku v poštni službi. Konstatirali so, da vladni predlogi odgovarjajo zahtevam Nemcev. Razvila se je živahna debata. V principu je bil sprejet predlog ministrskega predsednika Stürgkha, da se sestavi 5 podkomitejev, ki naj bi razpravljali o vladnih spravnih predlogih. Konferenca sta se udeležila tudi češki namestnik knez Thun in notranji minister Heindl. V podučnih krogih se zatrjuje, če sedanja pogajanja ne bodo uspešna, ali če se bodo zavlekla, da bo vlada brezpozorno spravi zakon oktobra.

Hrvatska.

Zagreb, 17. februarja. Zadnje čase so se vršila pogajanja koalicije z vlado zaradi parlamentarizacije vlade. Pogajanja potekajo uspešno. Vsa 4 mesta sekcijških šefov bodo zasedena s poslanci koalicije. Ban ostane na svojem mestu.

Bosanski sabor.

Sarajevo, 17. februarja. Bosanski sabor je včeraj sklenil najeti milijonsko posojilo za gradnjo vodovoda na Bosanskem Krasu. Sprejet je tudi predlog imunitetnega odseka, da v bodoče ne bo izročal poslancev, ki bi jih sodnje preganjale zaradi političnih afer.

Rusija.

Petrograd, 17. februarja. Odstopivšemu ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru Kokovcevu je baje ponudil car dotacijo 300.000 rubljev, kar pa je ta zavrnil z besedami: Deset let sem čuval državno blagajno, pa ne zato, da bi imel sedaj, ko odstopam, kak dobiček.

Pariz, 17. februarja. »Echo de Paris« poroča, da se je novi ruski ministrski predsednik Goremykin izrazil o francosko - ruskem razmerju, da je treba vozati med Rusijo in Francosko vedno bolj ozko zavozljal.

Petrograd, 17. februarja. Sem je dospel ruski veleposlanik v Carigradu pl. Giers, ki je baje določen za naslednika Sazonova.

Francoski vojni proračun.

Pariz, 17. februarja. Poročilo vojnega odseka pravi, da bo vlada zahtevala namesto 860 milijonov okroglo 1410 milijonov vojnega kredita, in sicer za zvišanje mirovnega stanja 655 milijonov namesto 440 milijonov in za izboljšanje vojnega materijala 454 in pol milijona namesto 420 milijonov.

Škofi in politika.

Pariz, 17. februarja. Nadškof v Reimsu je izdal pastirsko pismo, v katerem prepoveduje francoskim katoličanom voliti republikance ali radikalne kandidate ter priporoča le one kandidate, ki so za svobodo cerkve in za obnovitev zvez med Francosko in Vatikanom.

Belgijski kralj.

Bruselj, 17. februarja. Belgijski kralj je padel danes s konja in si zlomil roko.

Švedska.

Stockholm, 17. februarja. Socialni demokrati naznanjajo za prihodnjo nedeljo na Švedskem 238 zborovanj z dnevnim redom: Republika ali monarhija.

Stockholm, 17. februarja. Vladnemu predsedniku Hamarskjöldu se je posrečilo sestaviti ministrstvo. Imena se razglase šele prihodnje dni.

Uruguay.

Montevideo, 17. februarja. Za predsednika republike Uruguay je bil izvoljen Blas Vidal.

Angleška Indija.

London, 17. februarja. V angleški Indiji se pripravljajo vstaja. Ministrski svet je pooblastil indijskega podkralja, da proglasi nad ogroženimi pokrajinami indijskega cesarstva obsedno stanje. V Kalkuti je policija razpustila centralne komiteje štirih indijskih tajnih verskih družb.

Japonska.

Tokio, 17. februarja. Pet častnikov japonske vojske mornarice, med njimi neki kontreadmiral mornariškega ministrstva je bilo aretiranih do sestave vojnega sodišča, ker so osumljeni, da so se dali podkupiti.

Tokio, 17. februarja. Admiral Fuji in kapitan Savsika prideta pred vojno sodišče, ker sta zapletena v mornariško afero.

Velikanski viharji.

London, 17. februarja. Iz New Yorka poročajo, da divjajo na Atlantskem oceanu velikanski viharji. V New Yorku pogrešajo 40 parnikov.

London, 17. februarja. Snežni zameti so bili tako veliki, da je izdala občina en dan za odpravo snega pol milijona.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Skader, 17. februarja. V nedeljo so svečano otvorili most čez reko Drinaso. Pri otvoritvi je italijanski konzul Galli zlasti naglašal, da so most zgradili italijanski inženirji.

Neu - Wied, 17. februarja. Princ Wied bo sprejel albansko odposlanstvo na svojem gradu dne 19. februarja.

Rim, 17. februarja. »Italia« poroča, da so vse velesile privolile, da se proglasi Albanija za kraljestvo.

Berolin, 17. februarja. Princ Wied obišče prihodnje dni angleškega kralja. Zato se zakasni njegovo odpotovanje v Albanijo zopet za par dni.

Srbija.

Belgrad, 17. februarja. Državni proračun za leto 1914 izkazuje rednih izdatkov 202.882.098 dinarjev in rednih prejemkov 267.483.538 dinarjev. Izredni izdatki znašajo 10.978.771 dinarjev, izredni prejemki pa 6.452.440 dinarjev. Vojni proračun izkazuje 54.335.159 dinarjev.

Belgrad, 17. februarja. Tu je izšel nov list »Macedonija i Velika Srbija«, ki v srbskem, albanskem in turškem jeziku pozivlja albanske muzlimane in katoličane, da naj se izogonej homatijam, ki groze izbruhniti v Albaniji in naj se naselijo na svobodnem ozemlju srbskem.

Belgrad, 17. februarja. Zunanji minister je izdelal načrt kolonizacije novih srbskih pokrajin, kamor naj pridejo kolonisti iz vseh slovanskih dežel. Država odstopi kolonistom zemljo brezplačno.

Belgrad, 17. februarja. Srbski listi zahtevajo, da vlada odpokliče svojega delegata Pavlovića iz Carigrada. Turčija je namreč v zadnjem času stavila nekaj novih, za Srbijo popolnoma nesprejemljivih zahtev glede privilegij za muzlimane v novih srbskih pokrajinah, iz katerih sledi popolnoma jasno, da hoče Turčija razbiti mirovna pogajanja s Srbijo.

Bolgarska in Srbija.

Sofija, 17. februarja. Danes je sprejel bolgarski car srbskega po-

slanika Antića, istočasno je sprejel tudi srbski kralj novega bolgarskega poslanika Capraškova. S tem so diplomatske zveze med obema državama zopet obnovljene.

Nova balkanska zveza.

Belgrad, 17. februarja. Pri svečanostnem dineju na čast grškemu prestolonasledniku se je kralj Peter opetovano izrazil o Grški kot »naši ljubi in zvesti zaveznici«.

Bukarešta, 17. februarja. Grški prestolonaslednik je zaprosil, kakor se oficijozno priznava, za roko najstarejše hčerke romunske kraljevske dvojice.

Egejski otoki.

Pariz, 17. februarja. Listi poročajo, da je turška vlada, ko je izročila veleposlanikom noto, postopala na skrajno razaljiv način. V zgodnji intranji uri je namreč neki mali uradnik oddal odgovor nočnim čuvajem na veleposlaništvi.

Pariz, 17. februarja. Listi poročajo, da pripravljajo Angleška predlog na demonstracijo vojnega brodomaja, če se Turčija ne vda.

Romunska.

Bukarešta, 17. februarja. Pri volitvah iz prvega volilnega razreda je bilo izvoljenih 56 liberalcev, 5 konservativcev in 5 demokratov. Treba je 13 ožjih volitev. Izvoljena sta med drugim ministri Costinescu in Duca in bivši ministri Cantacuzene, Jonescu, dr. Istrati in Orleanu.

Gospodarstvo.

— Subskripcija na novo 4¹/₂% ogrsko državno posojilo iz l. 1914 se vrši do 21. februarja po kurzu 90:45 in se torej obrestujejo ti popolnoma varni papirji s 5¹/₄% čistih. Prijave sprejema Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice ob originalnih pogojih.

— Stavbna obrt. V nedeljo dopoldne so sklicali stavbni obrtniki na Dunaju shod, katerega se je udeležilo 2000 interesiranih obrtnikov. Na shodu se je govorilo o vzrokih nazadovanja stavbne obrti. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva takojšnji preklc naredb za hranilnice z dne 16. januarja t. l., ki ovira stavbni kredit, preklc § 88. načrta novele glede pokojninskega zavarovanja, omejitev obrestne mere za hranilne vloge pri bankah na isto višino, kakor pri hranilnicah, znižanje prenosnih pristojbin, predložitev vladne predloge o novih, dalekosežnih davčnih prostostih, dovolitev prve hipoteke s 75% realne cenilne vrednosti in zvišanje pupilarne varnosti posojil na prvem mestu na 2/3 cenilne vrednosti. Nadalje zahtevajo, da se takoj prične z javnimi zgradbami. Ostale zahteve so bolj lokalnega pomena.

Češka industrijska banka.

V seji upravnega sveta Češke industrijske banke dne 11. t. m. odobrena bilanca za poslovno leto 1913. izkazuje, vstevši prenos dobička iz leta 1912, po odbitku upravnih stroškov, davkov in odpisov čistega dobička 3.014.270 K 89 v protti 2.263.189 kron 87 v v prošlem letu.

Upravni svet je sklenil dne 5. marca 1914 vršecemu se občenemu zboru predlagati razdelitev 6% dividende to je 24 K, kakor v prošlem letu, nadalje dotirati rezervne zaklade s 252.155 K 34 v, s čimur narasajo isti na 3.253.731 K 39 v, ter po pokritju tanijem izkazajoči se ostanek od 255.706 K 12 v prenesti na nov račun.

Račun izgube in dobička za 1913 izkazuje: Prenos dobička iz l. 1912. 202.613 K (plus 60.228 K), obresti iz bančnih in hipoteknih poslov 5.624.804 K (plus 841.503 K), provizije in drugi donosi 1.851.795 K (plus 155.394 K), po odpisu plačane terjatve 2349 K (minus 18.858 K). Med izdatki se nahajajo režijski in upravnih stroki z 1.709.740 K (plus 89.792 K), davki in pristojbine 463.681 K (minus 90.876 K), obresti od denarnih vlog 1.346.136 K (plus 319.421 K), obresti od bančnih obveznic 1.002.825 K (minus 31.257 K), odpis inventarja 42.461 K (plus 4881 K), odpis terjatve 102.447 K (minus 4776 K). Čisti dobiček znaša 3.014.271 K (plus 751.081 K).

Račun bilance za 1913 izkazuje med aktivi: Blagajna 2.614.219 K (plus 36.950 K), menice in devize 46.091.108 K (plus 10.347.650 K), efekti 15.885.010 K (minus 4.597.538 kron), efekti varnostnega zaklada za bančne obveznice 390.188 K (plus 37.539 K), debitorji 84.138.280 K (po večini kriti z efekti: plus 7.659.020 kron), hipotekna posojila 21.279.100 kron (minus 1.005.900 K), inventar 379.166 K (plus 28.599 K), poslopja filijalk 3.618.517 K (plus 1.715.753 K). Med pasivi se nahajajo: Delniška glavnica 40.000.000 K (plus 10.000.000 K), različni rezervni zakladi 3.022.566 K (plus 183.070 K), iz-

žrebni zaklad za bančne obveznice 70.292 K (minus 115.105 K), obrestni zaklad za bančne obveznice 239.390 kron (minus 11.316 K), denarne vloge na vložne knjižice in blagajniške liste 30.558.755 K (plus 6.108.486 K), kreditorji 76.020.720 K (plus 8.283.285 kron), emitirane 4 1/2% bančne obveznice 21.279.100 K (minus 1.005.900 K), izžrebane 4 1/2% bančne obveznice 200 K (minus 27.400 K), predplačane obresti hipotekarnih posojil 114.340 K (minus 7603 K), nedvigljivi kuponi bančnih obveznic 9547 kron (plus 1026 K), nedvigljene dividende 66.408 K (plus 62.450 K), čisti dobiček 3.014.271 K (plus 751.081 K).

Nam bližje stoječa podjetja so po večini delovala zadovoljivo. Ogrsko - Češka industrijska banka, d. d. v Budimpešti dosegla je višji uspeh in bode svojo dividendo pri obitem preostanku za 5 1/2% proti 5% v pretečenem letu. Delniška družba mlinov v Pragi delovala je jako razveseljivo. Dividenda je znašala 5% in se obetajo za tekoče leto dobri uspehi. Montanska delniška družba v Pragi primerno napreduje in bode v bodočem poslovnem letu najbrže zamogla razdeliti primerno dividendo. Delniška družba za izkoriščevanje gozdov je tako kot v pretečenem poslovnem letu z jako dobrim uspehom delovala. Prva Češka splošna življenska zavarovalna delniška družba bo razdelila dividendo v visokosti prejšnjega leta. Lokalna železnica Kuřim - Veveří - Bytška izkazuje tako v tovrstnem, kakor tudi v osebnem prometu zadovoljiv uspeh in je pričakovati, da v kratkem prejme zagotovljeno je deželno subvencijo in v okviru zakona ji dovoljeno železniško posojilo. Diskontno društvo pri Češki industrijski banki, r. z. o. j. bade vnovčila kupone svojih delnic z istim zneskom kot v prejšnjem letu. Vadijski in kavcijski zavod, r. z. o. j. z. je vključil precejšnji kurzni zgubi pri svojih za poslovanje potrebnih efektih zadružne deleže obrestoval s 5%. Tekom leta 1913 smo se udeležili novoustavitve Banque de l'Industrie v Parizu, ki delniška glavica je bila določena na 6.000.000 Fr., in upamo, da nam ta zveza prinese dobiček.

Pri centrali, kakor tudi nekaterih filijalkah obstoječe industrijske prodajne oziroma evidenčne organizacije smo razširili.

Filijalke imele so primeren uspeh. Za filijalko v Brnu smo v letu 1913. nakupili na najboljši prostoru ležeče veliko poslopje na oglu, katero se bode namenu primerno adaptiralo. Istotako smo za filijalko v Lounu pridobili lastno poslopje.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. februarja: Gašpar Pecar, zasebnik 78 let, Japljeva ulica 2. — Franciška Janesch, šivilja, 81 let, Karlovška cesta 8. — Josipina Banko, bivša molarica, 85 let, Kolodvorska ulica 18. — Fran Dolinšek, kočijažev sin, 5 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 16. februarja: Terezija Hoževhar, vladnega svetnika vdova, 80 let, Poljanska cesta 10. — Marija Bogme, krojačeva hči, 3 dni, Bohoričeva ulica 30.

Dne 17. februarja: Mihael Cunk, delavec - hiralec, 74 let, Radečkova cesta 9.

V deželni bolnici.

Dne 13. februarja: Marija Blaž, mestnega stražnika vdova, 64 let. — Cecilija Vrenko, dekla, 38 let. — Franciška Gogala, užitarica, 63 let.

Dne 15. februarja: Marijeta Janša, odnaga sluge vdova, 75 let. — Neža Jordan, bajtarjeva hči, 16 let.

Finančni odsek

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1914.

vabi sodelujoče brate k redni seji, ki se vrši jutri, dne 18. t. m. ob 8. zvečer v zvezni sobi v „Narodnem domu“.

Na zdar! Načelstvo.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne poloke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevedno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpin! na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Dober tek

je in ostane glavna stvar. Kdor pa nima slasti, naj seže po Scottovi emulziji iz ribjega olja, ki se že desetletja obnašala za tek pospešujoče krepilo. Nasproti navadnemu ribjemu olju je Scottova emulzija elastična in tako lahko prebavna da to preiskušeno krepilo lahko brez truda zavijamo. Scottova emulzija iz ribjega olja začne telo krepiti in ob enem zbudi naravno poželjenje po hrani tako, da navadno hrano jemo s slastjo in dobimo novega po uma in veselje do življenja.

Otrokom in odraslim samo iz najčistejših sestavin napravljena Scottova emulzija iz ribjega olja vselej, po letih in pozimi, izborno služi za okrepitev.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpsiljati 50 v v pisarni znamkah dobiti od trdke SCOTT & BOWNE, d. o. o. e na Dunaju VII. obkrožje se ga naš list enkratno vpsiljatev poiskuje od kule lekarn.

Zenske pri motitvah (za-stajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Moje prijetno zauživalno, preizkušeno, z jamč. neškod. sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostov. zahv. pisma. Velika škatala K 485 pošt. prosto. Diskr. donosilja dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 83 Niederlausitz.

Na željo se dopolnje iz dunajske ali budimpeštanske razpisilnice, zatorej carinske neprilike izključene.

Serravallo

železnato Kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom z zlato kolajno.

Povzroča voljo do jedi, okrepla živce, poboljša kri in je

rekonvalescentom in mlekarnim

zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških spriceval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje. 80

Dobiva se v lekarnah v steklenicah po 1/2 lit. z K 2.50 in po 1 lit. z K 4.80.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 17. februarja 1914.

Naložbeni papirji.

4% majeva renta 83.70 83.90

4 1/2% srebrna renta 88.15 88.35

4% avstr. krona renta 83.95 84.15

4% ogr. krona renta 83.40 83.60

4% kranjsko dež. posojilo 89.— 89.—

4% k. o. češke dež. banke 88.25 89.25

Srečke.

Srečke iz l. 1860 1/2 443.— 453.—

„ 1864 680.— 690.—

„ tiske 293.— 303.—

„ zemeljske i. izdaje 283.— 293.—

„ II. 242.25 252.75

„ ogrske hipotekne 229.75 237.75

„ dun. komunalne 470.— 480.—

„ avstr. kreditne 483.— 493.—

„ ljubljanske 61.— 65.—

„ avstr. rdeč. križa 52.25 56.25

„ ogr. 31.75 35.75

„ bazilika 27.25 31.25

„ turške 226.90 229.00

Delnice.

Ljubljanske kreditne banke 407.— 408.—

Avstr. kreditnega zavoda 643.— 644.—

Dunajske bančne družbe 536.25 537.25

Južne železnice 106.75 107.75

Državne železnice 717.25 718.25

Alpine-Montan 839.— 840.—

Češke sladkorne družbe 327.75 328.75

Živnostenske banke 281.— 282.—

Valute.

Cekini 11.39 11.43

Marke 117.45 117.65

Franki 95.30 95.45

Lire 94.95 95.15

Rubli 253.37 254.37

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 17. februarja 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914 za 50 kg 12.13

Pšenica za maj 1914 za 50 kg 11.01

Rž za apr. 1914 za 50 kg 9.27

Rž za oktober 1914 za 50 kg 8.61

Oves za apr. 1914 za 50 kg 7.88

Oves za oktober 1914 za 50 kg 7.86

Koruza za maj 1914 za 50 kg 6.75

Koruza za julij 1914 za 50 kg 6.87

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji vršni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
16. 2. pop.	741.1	5.5	sl. svzh.	jasno
9. zv.	740.2	3.8	sl. zah.	—
17. 7. zj.	738.0	3.9	sl. zah.	—

Srednja večerajšnja temperatura 1.9, noč. —0.1. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Stanovanje

lepo, obstoječe iz 2 sob s pritlikinami, zlasti kopalno sobo, bližje justične palače, se 1000 m oddaljeno od železniške postaje.

Pismene ponudbe pod šifro „Dr. S. M. 30/500“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Sprejme se

trgovski pomočnik

prva moč, dober železninar. Le taki naj se oglašajo, ki so vojašine prosti pri Fr. Plošč, trgovina s specerijskim in železnim blagom, Ribnica, Delenjske.

Starost

trgovski pomočnik

prva moč, želi mesta potnika ali poslovedje. Sprejme tudi dobro vpeljano špecerijsko trgovino.

Ponudbe prositi na naslov: „Stev. 335“, poštno ločeno, Ljubljana, glavna pošta.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Kdor želi kupiti, naj se oglaš pri gospodu Marko Veriak, št. 68 Pragersko.

Enonadstropna hiša

z 8 sobami s 6 kuhinjami s štedilniki in 7 jedilnimi shrambami namreč za 6 stanovnikov, ki plačajo 4 stanovniki po 16 K in dva po 26 K na mesec. Pa tudi gospodarsko poslopje: 1 kuhinja za perilo, 1 kuhinja za kuhati za svinje, 1 hlev za troje glav živine in 4 svinjaki, kar je vse novo zgrajeno. Se 7 let davka prosto, dalje oral zemlje, lepo zasajene z drevjem in trsem, vse v skup na Pragerskem (Pragerhof) št. 68 se prod. Cena 18.000 kron.

Hiša

enonadstropna, z vrtom, prav blizu farne cerkve na Vranskem, se pod ugodnimi pogoji takoj prod.

Naslov pri upravnistvu »Slov. Naroda«.

Več spretnih

mizarskih pomočnikov

sprejme takoj

Martin Stojan, mizarski mojster na Toharjih pri Celju.

Največja izbira eksotičnih ptičev, papig, opic, ptičje krme

po nizkih cenah pri Josipu Mahorsich zool. veletrgovina

Trst, Via delle poste št. 12.

Cenovniki gratis in franko.

Brezplačno

pošljem vsakemu svoj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog s čez 4000 slikami sovlidnega, dobrega in cenega blaga vseh vrst.

C. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad,

Tik Ljubljane na eni najbolj prometnih cest oddam dobro idejo

trgovino z mešanim blagom

kakemu dobremu trgovcu ali začetniku.
V hiši se nahaja tudi dobra gostilna, ki mu jo na željo tudi pod ugodnimi pogoji odstopim.
Ponudbe naj se pošiljajo na uravn. Slov. Naroda pod „Sigurnost 2000“.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

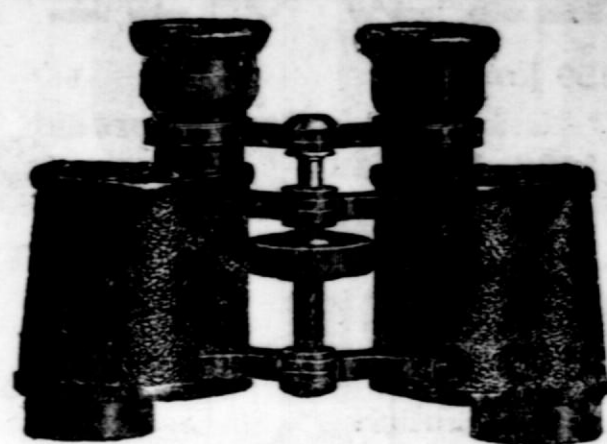
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 60.700.700-10 — Isplaceno odškodnine in kapitalije K 120.985.304-25
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa poslanila daje cigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici šteč. 12.
Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Priporoča se kot strokovnjak
Zahtevajte K. JURMAN **cenik.**
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.

Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino, važno za dalekovidne.

Kdor ljubi dobro kavo,

rabi kot pridelek „pravi zagrebški :Franck:“ z kavinim mlinčkom. — Kdor ga še ne uporablja, pogreša najboljšo.

emp 46/25.642

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. O. Z.

OSEBNI KREDIT

uradnikom, profesorjem, učiteljem, upokojevcem itd. ob najugodnejših pogojih, ev. brez porokov proti prispevku v poroštveni sklad. Nikakih predstroškov! Podrobnosti v prospektih!

Hranilne vloge se sprejmejo od vsakogar in se obrestujejo od dveh vložitev po 83

5%

5 1/4%

5 1/2%

Obresti se polletno pripisujejo h kapitalu. Nikakega rentnega davka. Stanje vlog: K 5.900.000. Stanje jamčujočih zadružnih deležev: K 7.200.000, rezervnih zakladov in vrednostnic K 660.000. Poslovni razvidi in poštne položnice brezplačno na razpolago. Pojasnila daje brezplačno.

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip šteč. 22. Govorilne ure vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

J. POGAČNIK

Zaloga pohištva in mizarstvo. Ljubljana, Marije Te-rezije c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je- Zaloga otomanov, di-
dilnih sob v različnih :: vanov, žimnic ::
: najnovejših slogih. : in otroških vozičkov.

Spalnica v ameriškem orehu 350 kron.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 340

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarne „Europa“)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

Velika okazijska razprodaja

ravno došlih pristnih perzijskih preprog

se bo vršila

dne 19., 20. in 21. februarja v skladiščih tvrdke „Balkan“, trgov. špedicijske in komisijske del. dr. na Dunajski cesti 33.

Vpogled je dovoljen vsakemu brez obveznosti nakupa.

Cene zmerne.

583

10 do 20 % popusta.

Oklic.

V četrtek, dne 19. svečana t. l. prodajala se bodo iz preste roke razna

zlatnina in srebrnina, žepne in stenske ure, prodajni pult, omarica za srebrnino s steklenim pokrovom itd.

Kupci, ki nameravajo dražiti, naj se oglase navedenega dne ob 8. uri na sv. Petra cesti št. 44 v Ljubljani. 657

V naročbo priporočamo prvi slovenski leposlovni mesečnik

LJUBLJANSKI ZVON

kateri izhaja že 34. leto.

„Ljubljanski zvon“

šteje med svojimi sotrudniki naše najboljše pripovednike, pesnike in kritike;

„Ljubljanski zvon“

poroča nepristransko o vseh važnejših slovenskih in slovanskih književnih novostih;

„Ljubljanski zvon“

si je tekom svojega 33 letnega izhajanja pridobil v našem slovstvu odlično mesto.

Naroča se:

Upravništvo „Ljub. zvona“ Ljubljana, Knaflova ul. 5.

Cena: Celoletno K 9.20, polletno K 4.60, četrtletno K 2.30.

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

*

Telefon št. 100.

Mednarodna špedicija, špedicije in zacarinanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni in podvržena blaga. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omojanje itd. — Špedicijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov.

„DALMATIE“ delniške parobrodne družbe v Trstu.

Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst Avstrijskega Lloydja. Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Zmerne cene.

3237

Točna postrežba.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.